

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.003.03.2018

P/18/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź

T + 48 42 239 32 00, F + 48 42 239 32 90

llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/079 – Efektywność świadczenia usług rynku pracy
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	Roman Korczyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/29/2018 z dnia 14 lutego 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2) Agnieszka Tomalska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/35/2018 z dnia 6 marca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 3-4) Michał Maćkiewicz, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/50/2018 z dnia 22 marca 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 5-6)
Jednostka kontrolowana	Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewice, Al. Niepodległości 7, 96-100 Skierniewice (zwany dalej: „PUP” lub „Urzędem”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Ryszard Pawlewicz, Dyrektor Urzędu od dnia 15 marca 1996 r. (dowód: akta kontroli str. 7-9)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna i jej uzasadnienie

W ocenie¹ Najwyższej Izby Kontroli, w badanym okresie² Urząd, stosownie do posiadanych możliwości, z uwzględnieniem sytuacji na lokalnym rynku pracy podejmował skuteczne działania zmierzające do aktywizacji osób bezrobotnych. Liczba bezrobotnych w Mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim zmniejszyła się z 2.977 osób w 2014 r. do 1.772 (stan na dzień 31 grudnia 2017 r.), a wskaźnik bezrobocia wyniósł odpowiednio: 9,8% i 7,7% w 2014 r., 9% i 6,3% w 2015 r., 7,5% i 5% w 2016 r. oraz 6,2% i 4,3% w 2017 r., przy stopie bezrobocia w kraju poniżej 10% (w 2014 r. 11,3%) oraz w województwie łódzkim (od 11,9% w 2014 r. do 6,7% w 2017 r.).

Stosownie do obowiązujących przepisów, Urząd dokonał profilowania osób bezrobotnych oraz opracował dla nich Indywidualne Plany Działania³, które w miarę posiadanych możliwości dostosowywano do potrzeb osób, których dotyczyły. W ograniczonym zakresie podejmowano działania aktywizujące dla osób z ustalonym III profilem pomocy (głównie w formie poradnictwa zawodowego), co wynikało m.in. z braku chętnych do aktywizowania tej grupy (m.in. w postaci programów specjalnych, Programu Aktywizacja i Integracja), jak i zawężonych przez ustawodawcę możliwości do zastosowania wobec nich form pomocy.

Przy opracowywaniu planów finansowych PUP uwzględniano analizy efektywności kosztowej i zatrudnieniowej, przeznaczając m.in. najmniejsze środki na formy, które charakteryzowały się najmniejszą efektywnością kosztową i zatrudnieniową (bony

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² Lata 2014-2017.

³ Dalej: „IPD”.

zatrudnieniowe i szkoleniowe). Analiza trwałości zatrudnienia bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Skierniewicach według metodologii opracowanej przez Najwyższą Izbę Kontroli wykazała, że najwięcej bezrobotnych nie zarejestrowało się ponownie w PUP po skorzystaniu z aktywizacji w postaci jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej (zgodnie z wyliczeniami PUP najbardziej efektywna forma aktywizacji w latach objętych kontrolą) oraz przyznania bonu na zasiedlenie, których stosowanie przez PUP w badanym okresie było niewielkie.

Analiza skuteczności działań aktywizacyjnych PUP zastosowanych w stosunku do 80 osób bezrobotnych wykazała, że zatrudnienie znalazły 42 osoby (52,5%), głównie w wyniku otrzymania bonu na zasiedlenie, jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz bonu stażowego, a w przypadku 28 z nich (66,7%), zatrudnienie trwało dłużej niż rok.

Urząd w niewielki stopniu stosował nowe formy aktywizacji zawodowej bezrobotnych wprowadzone nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia z dnia 14 marca 2014 r.⁴. PUP nie stosował w ogóle takich form jak: grant na telepracę, świadczenie aktywizacyjne, pożyczka z Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub podjęcie działalności gospodarczej, refundacja składek za bezrobotnych do 30-go roku życia. Wynikało to głównie z braku zainteresowania pracodawców tymi formami, które były dla nich mniej atrakcyjne od pozostałych instrumentów rynku pracy.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały m.in. na:

- nieujmowaniu w przygotowywanych IPD wymaganych art. 34a ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy⁵ adnotacji o formach, planowanej liczbie i terminach kontaktów z doradcą klienta
- opracowaniu IPD dla dwóch osób po upływie terminu określonego w art. 34a ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia,
- niepodejmowaniu działań polegających na kontaktowaniu się z osobami, którym przyznano wsparcie w postaci bonu stażowego oraz organizatorami staży, w celu monitorowania realizacji zadań, wynikających z opracowanych dla tych osób Indywidualnych Planów Działania, do czego Urząd był zobowiązany na mocy § 8 ust. 1-3 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie profilowania pomocy dla bezrobotnego⁶,
- wprowadzeniu w procedurach, dotyczących przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej, rozwiązań niewynikających z obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa⁷, przez co ograniczono krąg osób mogących ubiegać się o tę formę aktywizacji,
- braku udokumentowania realizacji zaleceń wydanych przez PUP po kontroli wykorzystania dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.

⁴ Ustawa z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 598 ze zm.), zwana dalej: „nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia”.

⁵ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2017 r., poz. 1065), zwana dalej: „ustawą o promocji zatrudnienia”.

⁶ Dz.U. poz. 631 (dalej: „rozporządzenie w sprawie profilowania”).

⁷ Nowelizacji ustawy o promocji zatrudnienia oraz rozporządzeń Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. i z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1041 ze zm. oraz Dz. U. poz. 1380), zwanych dalej „rozporządzeniem w sprawie przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Działania PUP związane z ustalaniem profilu pomocy oraz przygotowywaniem indywidualnych planów działania dla bezrobotnych

Opis stanu
faktycznego

1. Dokonywane przez PUP w badanym okresie analizy rynku pracy obejmowały swoim zakresem teren powiatów: Skierniewickiego Grodzkiego i Skierniewickiego Ziemskiego znajdujących się we właściwości Urzędu i uwzględniały specyfikę lokalną oraz informacje wynikające z profilowania bezrobotnych.

W ramach realizacji wynikającego z art. 9 ust. 1 pkt 9 w związku z art. 9 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia obowiązku opracowywania analiz, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz dokonywania ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby Powiatowej Rady Rynku Pracy oraz organów zatrudnienia, Urząd opracował i realizował „Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015-2020”⁸ (dalej: Program). We wcześniejszym okresie Urząd realizował „Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2007-2013”⁹.

Obowiązujący Program zawierał diagnozę sytuacji na powiatowym rynku pracy w okresie 2010-2013, w tym charakterystykę obu powiatów (wg stanu na koniec 2012 r.), ich sytuację gospodarczą, demograficzną, charakterystykę lokalnego rynku pracy, stan i strukturę bezrobocia na powiatowym rynku pracy w latach 2010-2014, a także wyznaczał strategiczne obszary działania i planowane efekty ich realizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 20-29)

W ramach prowadzonych analiz lokalnego rynku pracy Urząd corocznie/cyklicznie sporządzał też opracowania dotyczące sytuacji na lokalnym rynku pracy oraz analizy efektywności i skuteczności szkoleń stosowanych wobec bezrobotnych.

Z powyższych analiz m.in. wynika, że niezmiennie w latach 2014-2016 najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe oraz zasadnicze zawodowe, a najmniej wykształcenie średnie ogólne, a w drugiej kolejności wyższe. Najwyższy wskaźnik procentowy bezrobocia (29%) odnotowano wśród osób w wieku 25-34, a najniższy był wśród osób w wieku 60 i więcej (od 5% do 8% w latach 2014-2016).

Dodatkowo, analizy rynku pracy zawarte były w corocznych opracowaniach pn. „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie skierniewickim”. Ponadto, na zlecenie Urzędu, firmy zewnętrzne dokonywały corocznych opracowań pt. „Badania i analiza lokalnego rynku pracy w Powiecie Skierniewickim oraz w Powiecie Miasto Skierniewice z uwzględnieniem osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy”.

(Dowód: akta kontroli str. 65-78)

Informacje o lokalnym rynku pracy Urząd pozyskiwał m.in. na podstawie:

- ankiet przeprowadzonych wśród osób bezrobotnych (ankiety ewaluacyjne dotyczące diagnozowania jakości i dostępności proponowanych usług),
- ankiet przeprowadzonych wśród pracodawców (kwestionariusze do badania sytuacji i potrzeb przedsiębiorstw wykorzystywane m.in. w raportach zawodów

⁸ Opracowany – odrębnie dla powiatu skierniewickiego i Miasta Skierniewice, o tożsamej treści - zatwierdzony odpowiednio: Uchwałą Nr VI/36/15 Rady Powiatu w Skierniewicach z dnia 25 lutego 2015 r. i Uchwałą Nr XI/52/2015 Rady Miasta Skierniewice z dnia 26 lutego 2015 r.

⁹ Wspólny dla powiatu skierniewickiego i Miasta Skierniewice, zatwierdzony Uchwałą XXI/125/07 Rady Miasta Skierniewice z dnia 30 listopada 2007 r. i Uchwałą Nr XV/73/07 Rady Powiatu Skierniewickiego z dnia 13 grudnia 2007 r.

deficytowych i nadwyżkowych oraz planowaniu form wsparcia finansowych z Funduszu Pracy (FP) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS),

- udostępnianych przez Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Łodzi („WUP”) corocznych informacji i analiz dotyczących regionalnego rynku pracy, w tym poradników dla pracodawców,
- informacji i analiz¹¹ udostępnianych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej¹² („MPiPS” lub „Ministerstwo Pracy”) m.in. w zakresie danych statystycznych dotyczące szkoleń i staży czy osób długotrwale bezrobotnych,
- wykonanych przez firmy zewnętrzne na zlecenie MPiPS oraz WUP opracowań, poradników i raportów na temat sytuacji osób bezrobotnych oraz diagnozy kształcenia zawodowego,
- publikowanych na stronach internetowych przez Głównego Urzędu Statystycznego („GUS”) i Ministerstwa Pracy oraz otrzymanych z WUP danych statystycznych w zakresie diagnozy potrzeb wojewódzkiego rynku pracy oraz regionalnego planu działań na rzecz zatrudnienia,
- danych zawartych na stronie internetowej Skierniewickiej Izby Gospodarczej.

(Dowód: akta kontroli str. 65-77, 130)

Komórką odpowiedzialną za pozyskiwanie, gromadzenie i przetwarzanie danych o sytuacji na lokalnym rynku pracy było Centrum Aktywizacji Zawodowej Urzędu¹³. Tym niemniej, zakres, zasięg i częstotliwość pozyskiwanych informacji służących do opracowania przez PUP analiz rynku pracy nie został uregulowany systemowo. Przeprowadzane przez Urząd lub na jego zlecenie analizy rynku pracy dokonywane były zazwyczaj pod potrzeby opracowania konkretnych programów lub projektów.

(Dowód: akta kontroli str. 10-19, 948-960)

Badaniami rynku pracy obejmowano tylko część pracodawców z obszaru powiatów: grodzkiego i ziemskiego ujętych w rejestrze Urzędu, tj.: w 2014 r. 202 spośród 1.022 zarejestrowanych aktywnych pracodawców (19,8%), w 2015 r. - 489 z 1.668 (29,3%), w 2016 r. - 489 z 1.503 (32,5%) i w 2017 r. - 416 spośród 1.470 (28,3%).

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, coroczne ankietowe badania pracodawców z lokalnego rynku pracy prowadzone były dwutorowo: na zlecenie Urzędu przez firmy zewnętrzne oraz we własnym zakresie przez Urząd, zaś ograniczenie ich zakresu do wybranej grupy pracodawców wynikało z przyjętej metodologii badań oraz ze względów organizacyjnych.

(Dowód: akta kontroli str. 78, 104, 948-960)

Ustalając liczbę osób aktywnych i biernych zawodowo¹⁴ na terenie powiatów ziemskiego i grodzkiego, Urząd posiłkował się danymi publikowanymi przez GUS. Z uwagi na sposób ich prezentacji przez GUS¹⁵, liczba osób aktywnych i biernych zawodowo na terenie obu powiatów znajdujących się we właściwości PUP, którą na dzień kontroli Urząd dysponował, wynikała z danych pozyskanych w wyniku ostatniego spisu powszechnego z 2011 r. Według tych danych, liczba osób aktywnych zawodowo wynosiła: 17.878 osób w powiecie skierniewickim i 23.671 osób w Mieście Skierniewice, natomiast liczba osób biernych zawodowo wynosiła odpowiednio: 13.870 osób i 16.672 osoby.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, Urząd dla własnych potrzeb szacuje liczbę osób aktywnych zawodowo na podstawie wzoru wyliczającego stopę bezrobocia. Według tych danych szacunkowych, na 31 grudnia 2017 r. osób aktywnych zawodowo

¹¹ Broszury informacyjne, zeszyty metodyczne dla pośredników pracy, raporty.

¹² Do 16 listopada 2015 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

¹³ http://pup.skierniewice.ibip.pl/public/get_file_contents.php?id=269558

¹⁴ Wg Badania Aktywności Zawodowej Ludności (BAEL) – są to osoby posiadające wyłącznie własne niezarobkowe źródło utrzymania lub pozostające na utrzymaniu innych osób. Dane te w zakresie poszczególnych województw są publikowane przez Urzędy Statystyczne.

¹⁵ Dane w podziale na województwa lub – wyłącznie w roku sporządzenia Narodowego Spisu Powszechnego – w podziale na powiaty

w Mieście Skierniewice było 17.919, a w powiecie skierniewickim 15.372. Natomiast na podstawie dostępnych danych PUP nie jest w stanie zweryfikować liczby osób biernych zawodowo.

(Dowód: akta kontroli str. 105-106, 948-960)

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych prowadzony był i opracowywany przez PUP w dwóch różnych formach, tj. w postaci:

- półrocznych i rocznych raportów zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy, tworzonych przez Urząd w wyniku prowadzonych analiz lokalnego rynku pracy i rynku edukacyjnego¹⁶;
- z wykorzystaniem funkcjonującego od 2016 r. serwisu internetowego „Barometr Zawodów”¹⁷, będącego ustandaryzowanym przez MPiPS narzędziem, w oparciu o które następuje rozpoznanie rynku pracy i tworzone są krótkookresowe (jednoroczne) prognozy sytuacji w zawodach.

Ze względu na różne metodologie prowadzonych badań występują różnice w końcowych raportach.

(Dowód: akta kontroli str. 79)

Według raportów i informacji sygnałnych sporządzanych przez Urząd, rodzaje zawodów deficytowych i nadwyżkowych w dużej części zmieniały się co roku. I tak:

a) w Mieście Skierniewice:

- zawodami maksymalnie deficytowymi i deficytowymi¹⁸ były m.in:

- w 2014 r.: agent ubezpieczeniowy, operator maszyn introligatorskich, pracownik przygotowujący posiłki typu fast food, wulkanizator;
- w 2015 r.: monter maszyn i urządzeń mechanicznych, monter sprzętu elektrycznego, operator sieci i sprzętu technicznego, pośrednik handlowy, technik farmaceutyczny,
- w 2016 r.: pracownik wykonujący dorywcze prace proste, inżynier elektryk, goniec, bagażowy i pokrewni, szklarz;
- w 2017 r.: pracownik przy pracach przygotowawczych do druku, pracownik wykonujący dorywcze prace proste, lekarz dentysta specjalista, planista produkcyjny, goniec, bagażowy i pokrewni, kierownik ds. produkcji przemysłowej;

- zawodami maksymalnie nadwyżkowymi i nadwyżkowymi¹⁹ były m.in:

- w 2014 r.: pracownik call center, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pakowacz, lekarz weterynarii, specjalista ds. rachunkowości;

¹⁶ W tym:

- analizy ogólnej sytuacji na rynku pracy (osób bezrobotnych i ofert pracy na podstawie dostępnej sprawozdawczości),
- analizy umiejętności i uprawnień osób bezrobotnych (dane z systemu Syriusz),
- analizy rynku edukacyjnego (uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych),
- analizy lokalnego rynku pracy na podstawie badań kwestionariuszowych przedsiębiorstw.

¹⁷ Serwis www.barometrzwodow.pl powstał na bazie serwisu www.barometr.obserwatorium.malopolska.pl współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Dane dla Polski wg powiatów dostępne są od 2016 r. – wcześniejsze dane od 2011 r. dotyczą tylko województwa małopolskiego.

¹⁸ Zawody maksymalnie deficytowe to zawody, w których nie odnotowano bezrobotnych czyli wskaźnik dostępności ofert pracy wynosi zero. Zawody deficytowe to to zawody, w których liczba dostępnych ofert pracy jest większa od średniego stanu bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, odsetek długotrwale bezrobotnych w tych zawodach nie przekracza mediany, a odpływ bezrobotnych przewyższa ich napływ (bądź jest równy) w danym okresie sprawozdawczym.

¹⁹ Zawody nadwyżkowe to zawody, w których występuje przewaga liczebna bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy, bezrobocie długotrwale powyżej mediany oraz niski odpływ netto (w tyższy napływ niż odpływ) bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym, zaś Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy tj.. wskaźnik dostępności ofeĘ pracy nie przyjmuje żadnych wartości (dzielenie przez zero).

- w 2015 r.: pomoc domowa i sprzątaczką, układacz towarów na półkach, robotnik przetwórstwa surowców roślinnych, ustawiacz i operator maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna;
- w 2016 r.: rolnik upraw mieszanych, robotnik budowy dróg, zaopatrzeniowiec, maszynista i operator maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni;
- w 2017 r.: pomoc domowa i sprzątaczką, operator urządzeń wiertniczych, wydobywczycy ropy, gazy i innych surowców, sadownik, robotnik wykonujący prace proste w ogrodnictwie i sadownictwie;

b) w Powiecie skierniewickim:

- zawodami maksymalnie deficytowymi i deficytowymi były m.in:

- w 2014 r.: lakiernik proszkowy, rozbieracz-wykrawacz, sprzedawca w branży przemysłowej;
- w 2015 r.: inżynier ds. przemysłu i produkcji, operator urządzeń teleinformatycznych, monter i konserwator instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych, maszynista i operator maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, tapicer i pokrewni;
- w 2016 r.: monter i konserwator instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych, ustawiacz i operator urządzeń do obróbki drewna i produkcji wyrobów z drewna, maszynista i operator maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni, kierowca operator wózków jezdnych;
- w 2017 r.: masarz, robotnik w przetwórstwie ryb i pokrewni; robotnik wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt; monter i konserwator instalacji klimatyzacyjnych i chłodniczych, kasjer i sprzedawca biletów, operator maszyn do wyrobów papierniczych.

- zawodami maksymalnie nadwyżkowymi były:

- w 2014 r.: szwaczka, księgowy, elektryk, hydraulik;
- w 2015 r.: pracownik zajmujący się sprzątaniem, wydawca posiłków, filozof, historyk, politolog, robotnik wykonujący prace proste przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, księgowy, ;
- w 2016 r.: spawacz i pokrewni oraz betoniarz, betoniarz-zbrojarz i pokrewni;
- w 2017 r.: operator maszyn do szycia, rękodzielnik wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów, robotnik wykonujący prace proste w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni.

(Dowód: akta kontroli str. 80-91)

Publikowane w serwisie Barometr Zawodów dla Miasta Skierniewice i Powiatu skierniewickiego dane dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych były inne od opracowań własnych Urzędu i zawierały dane tożsame dla obu jednostek samorządu terytorialnego. Według nich zawodami maksymalnie deficytowymi i deficytowymi były m.in.:

- w 2016 r.: betoniarze i zbrojarze, cieśle i stolarze budowlani, fryzjerzy, hydraulicy, magazynierzy, spawacze, ślusarze, tynkarze;
- w 2017 r.: brukarze, cieśle i stolarze budowlani, fryzjerzy, kierowcy autobusów, kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników, mechanicy pojazdów samochodowych, murarze i tynkarze, ślusarze;

zaś zawodami nadwyżkowymi były m.in.:

- w 2016 r.: architekci i urbaniści, ekonomiści, filolodzy i tłumacze, kadra kierownicza i menedżerowie, nauczyciele języków obcych i lektorzy, pedagogzy, politolodzy, historycy i filozofowie;
- w 2017 r.: architekci i urbaniści, ekonomiści, filozofowie, historycy i kulturoznawcy, nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących, pedagogzy, socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, jeśli w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych pojawiają się inne zawody niż w badaniu barometr zawodów, to przy planowaniu poszczególnych form wsparcia Urząd analizuje wszystkie pozyskane informacje i uwzględnia w całości zebrane dane.

(Dowód: akta kontroli str. 92-100, 963-973)

2. Prowadzone w badanym okresie analizy wskaźników efektywności zatrudnieniowej, PUP wykorzystywał przy planowaniu form aktywizacji zawodowej bezrobotnych w następnych latach²⁰, planowaniu szkoleń²¹, a także przy sporządzaniu corocznego planu działań Urzędu w ramach tzw. kontroli zarządczej, którego realizacja jest monitorowana w okresach kwartalnych.

(Dowód: akta kontroli str. 617)

3. Zgodnie z wymogami określonymi w art. 22 ust. 6 w związku z ust. 5 pkt 3 oraz art. 109 ust. 9 ustawy o promocji zatrudnienia, opracowane przez PUP propozycje podziału środków Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu lub ich zmiany uzyskały pozytywne opinie Powiatowej Rady Rynku Pracy w Skierniewicach.

(Dowód: akta kontroli str. 30-62)

4. Środki finansowe planowane (wg potrzeb²²) w badanym okresie przez Urząd na realizację aktywizacji zawodowej wynosiły: 5.234,7 tys. zł na 2014 r., 5.154,1 tys. zł na 2015 r., 6.128,4 tys. zł na 2016 r. i 6.717,7 tys. zł na 2017 r., z przeznaczeniem na aktywizację odpowiednio: 686, 625, 741 i 603 osób.

Niezależnie od powyższych wartości, środki przyznane z Funduszu Pracy przez Ministerstwo wg algorytmu wynikowo były niższe i wynosiły: 1.532 tys. zł w 2014 r., 2.738,9 tys. zł w 2015 r., 3.725 tys. zł w 2016 r. i 3.916,9 tys. zł w 2017 r. Kwoty te były zwiększane w ciągu roku środkami z rezerwy MPiPS²³, a także w związku z realizacją pozakonkursowych projektów współfinansowanymi środkami EFS²⁴ oraz – od 2016 r. – w związku z realizacją zadania określonego w art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia²⁵.

Plan po zmianach wyniósł: 5.852,6 tys. zł na 2014 r., 6.456,4 tys. zł na 2015 r., 7.359,4 tys. zł na 2016 r. i 8.576 tys. zł na 2017 r. W ramach tych środków Urząd planował objąć formami aktywizacji odpowiednio 737, 725, 821 i 669 osób bezrobotnych, głównie w ramach staży²⁶.

Poniesione w badanym okresie wydatki na realizację poszczególnych form aktywizacji wyniosły odpowiednio: 5.700 zł w 2014 r., 6.367,5 tys. zł w 2015 r., 6.966,4 tys. zł w 2016 r. i 7.093,6 tys. zł w 2017 r. i stanowiły odpowiednio: 97,4%, 98,6%, 94,7% i 82,7% przyznanych (planu po zmianach).

²⁰ Np. wnioski z analizy instrumentów i usług rynku pracy pod kątem uzyskiwania najwyższej efektywności zatrudnieniowej i kosztowej przeprowadzonej na zlecenie Urzędu w 2014 r., załączników: nr 1 do sprawozdania MPiPS – 02 Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia oraz nr 6 do sprawozdania MPiPS – 01 „Aktywne programy rynku pracy” oraz sporządzanego corocznie przez MPiPS raportu „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w latach 2014 – 2016”.

²¹ Np. wyniki analizy efektywności i skuteczności szkoleń stosowanych wobec bezrobotnych (coroczne opracowania własne Urzędu).

²² Plan na kolejny rok wg potrzeb wskazywanych w ramach bieżącego monitoringu prowadzonego w wyniku kontroli zarządczej.

²³ Przyznane środki z rezerwy wyniosły: 608,5 tys. zł w 2014 r., 943,4 tys. zł w 2015 r. oraz 76,9 tys. zł (wynikowo) w 2016 r. W 2017 r. nie zwiększano budżetu PUP środkami pochodzącymi z rezerw MPiPS.

²⁴ W tym: 3.712,1 tys. zł w 2014 r., 2.774,1 tys. zł w 2015 r., 2.652 tys. zł w 2016 r. i 3.040,8 tys. zł w 2017 r.

²⁵ Decyzją z 28.12.2015 r. (ze zmianami) Minister Pracy przyznał PUP środki w łącznej kwocie 4.212,1 tys. zł na refundację pracodawcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych osób bezrobotnych do 30 r.ż. (art. 150f ustawy o promocji zatrudnienia), z czego kwota 905,5 tys. zł przypadła na 2016 r., 1.618,3 tys. zł na 2017 r. i 1.688,3 tys. zł na 2018 r.

²⁶ Stażami planowano objąć 447 osób w 2014 r., 390 w 2015 r., 392 w 2016 r. i 337 w 2017 r. w ramach zaplanowanej na ten cel kwoty odpowiednio: 3.256,2 tys. zł, 3.241,2 tys. zł, 3.069,7 tys. zł i 3.237,9 tys. zł.

Aktywizacją objęto 776 osób w 2014 r., 840 w 2015 r., 851 w 2016 r. i 724 w 2017 r., tj. odpowiednio o 5,3%; 15,9%, 3,7% i 8,2% więcej niż planowano.

Największe kwoty w badanym okresie przeznaczono na staże²⁷, zaś najmniejsze: w 2014 r. na bon na zasiedlenie²⁸ i bon szkoleniowy²⁹, w 2015 r. na bon stażowy³⁰ i na zasiedlenie³¹, w 2016 r. na bon szkoleniowy³² i na zasiedlenie³³, a w 2017 r. na bon na zasiedlenie³⁴.

Podział środków na realizację ww. form aktywizacji wynikał z przeprowadzanych przez PUP corocznych analiz lokalnego rynku pracy oraz wynikających z nich potrzeb bezrobotnych i pracodawców.

(Dowód: akta kontroli str. 257-331, 948-960, 963-973)

W badanym okresie Urząd nie stosował niektórych form aktywizacji zawodowej. Dotyczyło to w szczególności:

- jednorazowej refundacji poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne pracodawcy w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego (przewidzianej w art. 47 ustawy o promocji zatrudnienia),
- przygotowania zawodowego dorosłych bezrobotnych (art. 53a),
- stypendium na kontynuowanie nauki przez bezrobotnego (art. 55),
- grantu na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy (art. 60a),
- świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy (art. 60b),
- refundacji składki na ubezpieczenie społeczne należne od pracodawcy za skierowanych do pracy bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu (art. 60c ustawy),
- dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia (art. 60d),
- pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz na podjęcie działalności gospodarczej (zgodnie z art. 61g ustawy o zatrudnieniu pożyczki takie udzielają pośrednicy finansowi wybierani przez Bank Gospodarstwa Krajowego),
- programu aktywizacja i integracja (art. 62a),
- programów specjalnych (art. 66a),
- bonu zatrudnieniowego (art. 66m),
- prac społecznie użytecznych (art. 73a).

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, wymienione formy aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych nie były stosowane w PUP m.in. z uwagi na brak zainteresowania lub bardzo małe zainteresowanie zarówno ze strony osób bezrobotnych, jak i pracodawców, pomimo prowadzonej przez Urząd systematycznej akcji informacyjnej z wykorzystaniem strony internetowej, broszur informacyjnych, opracowanego katalogu form wsparcia, tablic informacyjnych, telebimów zainstalowanych w Urzędzie, informacji przekazywanych innym instytucjom rynku pracy. W latach 2014 – 2018 nie wpłynął żaden wniosek osoby bezrobotnej lub pracodawcy zainteresowanych wymienionymi formami aktywizacji. Ponadto, w przypadku np. bonu szkoleniowego przyczyną niższej realizacji był

²⁷ Poniesione wydatki wyniosły: 3.205,4 tys. zł w 2014 r., 3.210,4 tys. zł w 2015 r., 2.880,1 tys. zł w 2016 r. oraz 2.487,9 tys. zł w 2017 r. i stanowiły odpowiednio: 56,2%; 50,4%; 41,3% i 35,1% łącznej kwoty wydatków danego roku; stażem objęto 466 bezrobotnych w 2014 r., 499 w 2015 r., 433 w 2016 r. i 371 w 2017 r., tj. odpowiednio 60,1%; 59,4%; 50,9% i 51,2% osób objętych aktywizacją każdego roku.

²⁸ Wydatkowano 22,4 tys. zł (tj. 0,4% łącznej kwoty wydatków danego roku), taką formą aktywizacji objęto trzy osoby (0,4% objętych aktywizacją w 2014 r.).

²⁹ Wydatkowano 68,1 tys. zł (1,2% łącznej kwoty); z bonu szkoleniowego skorzystało 15 osób (1,9%).

³⁰ Wydatki wyniosły 32,5 tys. zł (0,5% łącznej kwoty); z bonu stażowego skorzystała 1 osoba (0,1%).

³¹ Wydatkowano 70,9 tys. zł (1,1% łącznej kwoty); z takiej formy aktywizacji skorzystało 9 osób (1,1%).

³² Wydatki wyniosły 52,1 tys. zł (0,7% łącznej kwoty); z bonu szkoleniowego skorzystało 14 osób (1,6%).

³³ Wydatkowano 104,5 tys. zł (1,5% łącznej kwoty); z bonu na zasiedlenie skorzystało 14 osób (1,6%).

³⁴ Wydatki wyniosły 119,6 tys. zł (1,7% wydatków danego roku); takiej formy aktywizacji skorzystało 15 osób (2,1%).

spadek zainteresowania tą formą wsparcia przez osoby bezrobotne (w 2015 r. z bonów skorzystało 55 osób bezrobotnych, a w 2016 – tylko 14 osób), zaś z aktywizacji w formie bonu stażowego zrezygnowano ze względu na niską efektywność (42% w 2015 r.).

(Dowód: akta kontroli str. 257-331, 948-960)

Z wyjaśnień Dyrektora PUP wynika, że zaplanowany w PUP podział środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2014-2017 był adekwatny do potrzeb i wystarczający. W wyniku bieżących analiz wysokości środków FP przyznanych w drodze algorytmu, w przypadku stwierdzenia zbyt niskiego finansowania Urząd występował o dodatkowe środki będące w rezerwie Ministra. Ponadto prowadzony w ramach kontroli zarządczej bieżący monitoring zaplanowanych form wsparcia pozwalał na przesuwanie środków pomiędzy poszczególnymi formami wsparcia po zaopiniowaniu przez Powiatową Radę Rynku Pracy. Zdaniem Dyrektora Urzędu, oszacowana na podstawie analizy wykonania planu za 2017 r. oraz uzyskanych przez doradców klienta informacji od osób bezrobotnych i pracodawców, adekwatna kwota FP w ramach algorytmu, która mogłaby zaspokoić potrzeby lokalnego rynku pracy to 3.300 tys. zł.

(Dowód: akta kontroli str. 948-960, 963-973)

5. Główną barierą utrudniającą wykorzystanie nowych form aktywizacji, zdaniem Dyrektora PUP, było bardzo małe zainteresowanie tymi formami, co również potwierdziły badania rynku pracy i wyniki bezpośrednich kontaktach doradców klienta z osobami bezrobotnymi i pracodawcami.

Ponadto, Dyrektor PUP wskazał dodatkowe utrudnienia występujące w przypadku poszczególnych form, w tym:

- brak zainteresowania lokalnych pracodawców grantem na utworzenie stanowiska w formie telepracy ze względu na specyfikę tego rodzaju zatrudnienia,
- brak zainteresowania ośrodków pomocy społecznej z terenu działania PUP programem aktywizacja i integracja, pomimo prowadzonej przez PUP akcji informacyjnej i kierowanych pisemnych zaproszeń³⁵,
- skierowanie wsparcia do wskazanej ustawowo, niszowej grupy bezrobotnych³⁶;
- niechęć pracodawców do zatrudnienia osób w wieku powyżej 50 roku życia,
- zbyt długi okres zatrudnienia³⁷;
- restrykcyjne przepisy dotyczące warunków zwrotu otrzymanej pomocy.

(Dowód: akta kontroli str. 948-960)

6. W badanym okresie w PUP zatrudnionych było od 42 (w 2015 r.) do 44 (w 2016 r.) osób³⁸ w wymiarze od 40,35 do 42,35 etatu³⁹, w tym na stanowiskach kierowniczych po 6 osób w każdym roku.

³⁵ Do programu mogą być kierowani tylko bezrobotni z ustalonym III profilem pomocy, korzystający ze świadczeń pomocy społecznej, w szczególności realizujący kontrakt socjalny. Realizacja PAI odbywałaby się za podstawie podpisanego z ośrodkiem pomocy społecznej porozumienia, które określałoby zasady realizacji takiego programu.

³⁶ Do bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy, posiadającego co najmniej jedno dziecko wieku do 6 lat lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy zrezygnował z zatrudnienia z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki na osobą zależną (w przypadku grantu na telepracę i świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy);

³⁷ W przypadku takich form jak: dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia (18 lub 36 miesięcy w zależności od okresu refundacji wynagrodzenia), bonu zatrudnieniowego (18 miesięcy z refundacją przez okres 12 miesięcy), refundacji składki na ubezpieczenie społeczne należnych od pracodawcy za skierowanych do pracy bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu (18 miesięcy), świadczenie aktywizacyjne za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy (18 lub 27 miesięcy w zależności od okresu przyznanego świadczenia aktywizacyjnego).

³⁸ W latach 2014 i 2017 zatrudnione były 43 osoby.

³⁹ W latach 2014 i 2017 w wymiarze odpowiednio 41,35 etatu i 41,25 etatu.

Zatrudnienie⁴⁰ w poszczególnych grupach stanowisk kluczowych⁴¹, kształtowało się następująco:

- pośrednicy pracy: 11 osób w 2014 r., 10 osób w latach 2015 i 2016 oraz 10 w 2017 r.;
- doradcy zawodowi: 4 osoby w 2014 r., 3 w 2015 i 2 w latach 2016 i 2017;
- specjaliści ds. rozwoju zawodowego: 2 osoby w każdym roku badanego okresu;
- specjaliści ds. programów: 6 osób w 2014 r. (w tym 1 stażysta w 2014 r. niepełniący funkcji doradcy klienta), 5 w 2015 r., 6 w 2016 r. i 4 w 2017 r.

Nie było przypadków aby stażysta pełnił funkcję pośrednika pracy, doradcy zawodowego lub specjalisty ds. rozwoju zawodowego. Za wyjątkiem stażysty zatrudnionego w 2014 r. na stanowisku specjalisty ds. programów, pozostali pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kluczowych pełnili funkcję doradców klienta.

Liczba pracowników pełniących w PUP funkcję doradcy klienta w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiła odpowiednio: 22 osoby w 2014 r., 20 w roku 2015 i 2016 oraz 18 w 2017 r. i była wyższa od minimalnej liczby doradców klienta ustalonej dla PUP na lata 2015-2017 na podstawie § 86, a na rok 2014 – na podstawie § 86 w związku z § 89 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 14 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy⁴².

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP na koniec każdego roku z badanego okresu wynosiła: 2.977 osób w 2014 r., 2.676 w 2015 r., 2.143 w 2016 r. i 1.772 w 2017 r. W przeliczeniu na jednego pracownika Urzędu przypadało zatem: 69,2 osób bezrobotnych w 2014 r., 63,7 w 2015 r., 48,7 w 2016 r. i 41,2 w 2017 r., w tym na jednego pracownika pełniącego funkcję doradcy klienta odpowiednio: 135,3, 133,8, 107,2 i 98,4 osoby.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, z uwagi na systematyczny spadek liczby osób bezrobotnych, zmniejszenie liczby doradców klienta w stosunku do 2014 r. nie miało wpływu na jakość świadczonych usług.

(Dowód: akta kontroli str. 107-124, 948-960)

Analiza raportów⁴³ systemu Syriusz dotyczących dziennej liczby klientów wybranych trzech doradców klienta (pośredników pracy) wykazała, że w badanym okresie obsłużyli oni średnio od 11 do 22 (w 2018 r.) osób bezrobotnych dziennie.

Jak wyjaśnił Kierownik Centrum Aktywizacji Zawodowej, na spotkanie z bezrobotnym doradcą klienta poświęcał/poświęca średnio od 10 do 15 minut (różnice wynikają m.in. ze specyfiki klienta, ustalonego profilu i jego oczekiwań wobec PUP), a w przypadku wizyt w ramach których przeprowadzane jest profilowanie i sporządzany IPD lub podejmowane są działania aktywizacyjne – do 30 minut. Wzrost średniej dziennej liczby bezrobotnych obsługiwanych przez doradcę klienta indywidualnego w 2018 r. wynika z dodatkowych zadań, którymi Urząd został obciążony od 1 stycznia 2018 r. w związku z obsługą pracodawców i rolników zainteresowanych zatrudnieniem cudzoziemca. W związku z dużą ilością wniosków, trzech pośredników pracy, którzy zajmowali się bezpośrednio obsługą bezrobotnych, zostało wyłączonych z tej funkcji i skierowanych do obsługi cudzoziemców.

(Dowód: akta kontroli str. 125-129)

⁴⁰ We wszystkich przypadkach w ramach pełnego etatu.

⁴¹ Do których, zgodnie z art. 91 ustawy o promocji zatrudnienia, zaliczono: pośredników pracy, doradców zawodowych, specjalistów do spraw rozwoju zawodowego, specjalistów do spraw programów, doradców i asystentów EURES.

⁴² Dz. U. z 2014 r., poz. 667, (zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych warunków realizacji oraz trybu i sposobów prowadzenia usług rynku pracy”).

⁴³ wg stanu na trzy wybrane dni robocze kwietnia, maja, września i października 2014 r., 2015 r., 2016 r. i 2017 r. oraz 14.03. i 20.03.2018 r.

Analiza dokumentacji 80 osób bezrobotnych objętych I, II i III profilem⁴⁴ wykazała, że w większości przypadków czas oczekiwania na spotkanie z doradcą wynosił: do 30 dni w przypadku osób rejestrowanych do dnia wejścia w życie ustawy z 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia⁴⁵ oraz odpowiednio do 7 i 15 dni w przypadku osób rejestrowanych po tej dacie, w zależności od posiadania lub nie, prawa do uzyskania zasiłku dla bezrobotnych.

W czterech przypadkach termin spotkania wyznaczono dłuższy niż ww. (od 19 do 73 dni) co spowodowane było m.in. prośbą osoby bezrobotnej, terminem zakończenia praktyk absolwenckich lub niedopatrzeniem pracownika PUP.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 369-477, 974-980)

W ocenie Dyrektora PUP, liczba doradców klienta była wystarczająca do zapewnienia sprawnej obsługi interesantów. Jednocześnie Dyrektor wskazał na trudności w sprawnej obsłudze klienta spowodowane koniecznością sporządzenia IPD dla każdego bezrobotnego. Z uwagi na konieczność poprzedzenia jego sporządzenia kompleksową diagnozą sytuacji zawodowej, rodzinnej i materialnej osoby bezrobotnej w drodze bezpośredniej rozmowy z klientem oraz poprzez analizę karty rejestracyjnej i załączonej do niej dokumentów, a także zawarcia w IPD zarówno oczekiwań osoby bezrobotnej, jak i sugestii doradcy klienta, sporządzenie prawidłowego IPD jest procesem bardzo czasochłonnym. W wielu przypadkach, w odczuciu doradców klienta, ze względu na brak czasu sporządzane IPD mogły być zbyt mało precyzyjne, co skutkowało koniecznością częstych modyfikacji i weryfikowania pierwotnych założeń.

(Dowód: akta kontroli str. 948-960)

7. Łączna liczba osób bezrobotnych z ustalonym profilem pomocy na koniec każdego roku⁴⁶ z badanego okresu wynosiła:

- 2.867 osób (96,3% zarejestrowanych) na koniec 2014 r., z czego 134 osoby z I profilem (4,7% objętych profilowaniem), 1.938 osób z II (67,6%) i 795 osób z III (27,7%),

Analiza 30 osób, losowo wybranych spośród 2.977 zarejestrowanych na koniec 2014 r. wykazała, że 29 osobom ustalono profil do końca grudnia 2014 r., a jednej, zarejestrowanej 22.12.2014 r. – w dniu 8.01.2015 r.

- 2.592 osób (96,9% zarejestrowanych) na koniec 2015 r., z czego 33 osoby z I profilem (1,2%), 1.651 osób z II (63,7%) i 908 osób z III (35%),
- 2.063 osób (96,3% zarejestrowanych) na koniec 2016 r., z czego 14 osób z I profilem (0,7%), 1.138 osób z II (55,2%) i 911 osób z III (44,2%),
- 1.715 osób (96,8% zarejestrowanych) na koniec 2017 r., z czego 5 osób z I profilem (0,3%), 924 osoby z II (53,9%) i 786 osób z III (45,8%).

(Dowód: akta kontroli str. 131-307)

Do ustalenia profilu pomocy dla osób bezrobotnych, w tym określenia ich gotowości do podjęcia pracy oraz oddalenia od rynku pracy, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie profilowania pomocy, pracownicy wykorzystywali kwestionariusz zintegrowany z systemem Syriusz. Jak wyjaśnili pośrednicy pracy PUP, oprócz pytań zawartych w kwestionariuszu, w celu indywidualizacji podejścia do osoby bezrobotnej i ustalenia profilu pomocy zgodnie z jej kompetencjami

⁴⁴ Losowo wybranej spośród bezrobotnych, dla których ustalono:

- I profil pomocy, którzy na dzień kontroli byli nadal zarejestrowani (1 osoba) oraz którzy na dzień kontroli byli wyrejestrowani (19 osób)
- II profil pomocy, korzystających w okresie objętym kontrolą z bonu na zasiedlenie (15 osób), bonu stażowego (15 osób), dotacji na podjęcie działalności gospodarczej (10 osób);
- III profil pomocy, którzy na dzień kontroli ukończyli realizację IPD (10 osób) oraz którzy na dzień kontroli nie ukończyli realizacji IPD (10 osób).

⁴⁵ Dz. U. poz. 598 ze zm., zwanej dalej „ustawą o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia”.

⁴⁶ Wg sprawozdań MPiPS-01.

i oczekiwaniami, przeprowadzając wywiad z bezrobotnym, pracownicy zadawali pytania pomocnicze precyzujące cel rejestracji oraz ułatwiające zrozumienie pytania lub sformułowanie odpowiedzi przez osobę bezrobotną. Uzyskane w ten sposób odpowiedzi zazwyczaj dopasowywali do przewidzianego katalogu odpowiedzi. Niekiedy poziom komunikacji werbalnej osoby bezrobotnej wymagał odczytania możliwych do wyboru odpowiedzi.

Problemy interpretacyjne najczęściej dotyczą głównego powodu rejestracji w urzędzie pracy (pytanie nr 15 kwestionariusza), gdzie przy kilku powodach wskazanych przez osoby bezrobotne brak jest możliwości zaznaczenia kilku odpowiedzi, a także pytań dotyczących:

- przyczyn utrudniających bezrobotnemu podjęcie pracy (pytanie nr 13),
- działań, które byłby w stanie zrobić bezrobotny w celu zwiększenia szans na podjęcie pracy (pytanie nr 18),
- czy posiadając ubezpieczenie zdrowotne z innych źródeł/ z innego tytułu bezrobotny zarejestrowałby się w urzędzie pracy (pytanie nr 23),
- co poza uzyskaniem dochodu skłania bezrobotnego do podjęcia pracy (pytanie nr 21),

gdzie konieczne jest zadawanie pytań pomocniczych i udzielanie wyjaśnień.

W ocenie pośredników pracy Urzędu, pytania znajdujące się w kwestionariuszu w zasadzie pozwalają na uwzględnienie indywidualnej sytuacji bezrobotnego i ustalenie profilu pomocy zgodnie z jego kompetencjami i oczekiwaniami. Umożliwiają bowiem określenie jego potencjału zatrudnieniowego, w tym silnych i słabych strony oraz sytuacji na rynku pracy.

Zgłaszane przez osoby bezrobotne formy aktywizacji, z których chciałyby skorzystać, są odnotowywane w systemie i w miarę możliwości uwzględniane podczas przygotowywania IPD, tym niemniej, nie we wszystkich przypadkach ich zastosowanie było możliwe z uwagi na zawężenie wynikające z treści art. 33 ust. 2c ustawy o promocji zatrudnienia.

Pracownicy Urzędu wskazywali jednocześnie, że żadna ankieta lub test nie są w stanie w pełni oddać sytuacji człowieka oraz że osoba rejestrująca się po raz pierwszy nie zawsze jest w stanie (lub chce) podać niezbędnych informacji. Wskazywali też na potrzebę obligatoryjnego objęcia usługami doradcy zawodowego osób, dla których ustalony został III profil pomocy z uwagi na ich duże oddalenie od rynku pracy, a nie tylko w uzasadnionych przypadkach.

(Dowód: akta kontroli str. 208-255)

Analiza dokumentacji 80 bezrobotnych wykazała, że w 36 przypadkach (45%) ustalenie profilu pomocy bezrobotnego miało miejsce do 7 dni od rejestracji (w 14 przypadkach tego samego dnia), a w 26 przypadkach profil ustalono w terminie od 9 do 98 dni od rejestracji, co w 24 przypadkach wynikało z przyjętej przez Urząd zasady, że osobom z prawem do zasiłku profil powinien być ustalony najpóźniej do 7 dni, a dla osób bez prawa do zasiłku do 15 dni od rejestracji. W dwóch przypadkach Urząd ustalił profil w terminie odpowiednio 19 i 98 dni od daty rejestracji, co wynikało z usprawiedliwionej nieobecności bezrobotnego i terminu zakończenia praktyk absolwenckich.

Wszystkim 18 osobom zarejestrowanym jako bezrobotne przed zmianą ustawy o promocji zatrudnienia, PUP ustalił profil pomocy do końca 2014 r., tj. w terminie określonym w art. 15 tej ustawy. We wszystkich badanych przypadkach osoby bezrobotne wyraziły pisemną zgodę na ustalenie profilu pomocy.

W oświadczeniu klienta, jakie podpisywał on w trakcie profilowania, brak było informacji dot. możliwości jego zmiany oraz czasu po jakim można wnioskować o zmianę profilu. Informacje takie przekazywane były ustnie przez doradców klienta.

W trakcie profilowania doradcy klienta informowali bezrobotnych o możliwości wnioskowania o zmianę profilu w razie zmiany sytuacji życiowej, osobistej, zawodowej uzasadniającej zmianę profilu, a w trakcie niniejszej kontroli zamieszczono stosowną adnotację w dokumentach przedkładanych osobom bezrobotnym.

(Dowód: akta kontroli str. 347-477, 963-973, 974-980)

W badanej próbie osiem osób wnioskowało o zmianę profilu w trakcie realizacji IPD⁴⁷ z uwagi na zainteresowanie formą aktywizacji lub zmianę sytuacji rodzinnej i zawodowej. We wszystkich przypadkach PUP uwzględnił wnioski.

Po ustaleniu profilu pomocy pracownicy PUP każdorazowo informowali osoby bezrobotne, jakimi formami pomocy mogą zostać objęte w ramach ustalonego profilu oraz wydawali im – za pokwitowaniem – materiały informacyjne.

Siedmiu bezrobotnych (w tym 6 z I profilem pomocy) wyraziło - w trakcie realizacji IPD - zainteresowanie innymi formami pomocy, niż przewidziane w ramach przydzielonego im profilu (staż), co odnotowano w dokumentacji bezrobotnego i w systemie Syriusz. W trzech przypadkach Urząd dokonał zmiany profilu na wniosek osoby bezrobotnej, a jedna z osób znalazła pracę samodzielnie w ciągu trzech tygodni od przygotowania IPD.

(Dowód: akta kontroli str. analiza i wyjaśnienie 3347-477, 974-980)

W wyniku ankiety przeprowadzonej na potrzeby kontroli wśród 50 bezrobotnych, 14 osób wskazało, że były zainteresowane uczestnictwem w formie aktywizacji, która nie została im zaproponowana przez PUP. Ankietowani wyrazili zainteresowanie:

- szkoleniem (9 odpowiedzi, 33,3%),
- stażem (5 odpowiedzi, 18,5%),
- dotacjami na działalność gospodarczą (3 odpowiedzi, 11,1%),
- bonem szkoleniowym i pożyczką z Funduszu Pracy na utworzenie stanowiska pracy (po 2 odpowiedzi, 7,4%).

Ponadto po jednej odpowiedzi udzielono dla grantu na telepracę, pożyczki z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej, programów regionalnych, refundacji składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 r.ż. podejmujących pracę po raz pierwszy oraz bon zatrudnieniowego i bonu stażowego. Jednocześnie, tylko dwie osoby wskazały, że mimo składanego wniosku PUP odmówił im udzielenia dotacji na działalność gospodarczą i pożyczki z FP na podjęcie działalności gospodarczej.

Jak wyjaśnił Kierownik CAZ, w kontrolowanym okresie Urząd nie odmówił formalnie żadnej osobie udziału w formie wsparcia wskazanej przez osobę bezrobotną. W przypadku grantu na telepracę i bonu zatrudnieniowego, osoba bezrobotna mogła uzyskać od doradcy klienta informację, że Urząd nie realizował tych instrumentów, zaś pożyczki z FP na utworzenie stanowiska pracy Urząd nie udziela z mocy prawa. W przypadku pozostałych form, brak możliwości udziału w nich przez ankietowane osoby bezrobotne mógł wynikać z konieczności spełnienia dodatkowych kryteriów, np. w przypadku projektów współfinansowanych z EFS lub rezerwy MPiPS kierowanych do określonej grupy (długotrwale bezrobotnych, w określonym wielu lub niepełnosprawnych).

(Dowód: akta kontroli str. 688-945)

W okresie objętym kontrolą nie składano do PUP żadnych skarg i wniosków, w tym dotyczących profilowania bezrobotnych i ich aktywizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 618, 688-693)

8. W badanym okresie w 695 przypadkach⁴⁸ Urząd dokonał korekty profilu w trakcie profilowania. Z uwagi na ujmowane w systemie Syriusz różnorakie opisy przyczyny

⁴⁷ w tym: 3 osoby – z profilu I na II, 1 osoba – z profilu I na III oraz 4 osoby – z profilu II na III.

⁴⁸ Z czego 23 w 2014 r., 27 w 2015 r., 314 w 2016 r. i 331 w 2017 r., co stanowiło odpowiednio 0,8%, 1,0%, 15,2% i 19,3% łącznej liczby ustalonych w tych latach profili.

zmiany, bez ręcznego sprawdzania poszczególnych pozycji, Urząd nie jest w stanie podać wiarygodnej liczby zmian profilu w trakcie realizacji działań IPD lub w wyniku jego zakończenia. Szacunkowa liczba takich zmian, wg wygenerowanych na potrzeby kontroli danych z systemu Syriusz, wynosiła ok. 780.

(Dowód: akta kontroli str. 256, 347-356)

W badanej próbie dokumentacji 80 bezrobotnych, w trzech przypadkach Urząd dokonał korekty profilu osób bezrobotnych (z I na II), z uwagi na zgłaszaną chęć skorzystania z jednej z form aktywizacji. Ponadto w 13 przypadkach zmieniono profil w trakcie realizacji IPD, w tym w 8 na wniosek bezrobotnego, a 5 z inicjatywy PUP. I tak:

- w 6 przypadkach zmieniono profil z I na II, z czego w trzech przypadkach na wniosek bezrobotnych z uwagi na potrzebę wsparcia bezrobotnych jedną z form aktywizacji oraz zainteresowanie bezrobotnego odbyciem stażu. Pozostałe zmiany profilu nastąpiły przy ponownym profilowaniu, w związku z zakończeniem działań IPD bez efektu zatrudnieniowego i uzasadnione były koniecznością wsparcia bezrobotnego. W wyniku zmiany profilu 5 osób podjęło zatrudnienie;
- w 2 przypadkach zmieniono profil z I na III, z czego w jednym z uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej (opieka nad dzieckiem), a w drugim w związku z zakończeniem działań IPD bez efektu zatrudnieniowego. Jedna z tych osób po zmianie profilu podjęła zatrudnienie;
- w 6 przypadkach zmieniono profil z II na III, z czego w czterech przypadkach na wniosek bezrobotnego (z uwagi na zmianę sytuacji rodzinnej - ciąża), a w jednym w związku z zakończeniem działań IPD bez efektu zatrudnieniowego (opieka nad dzieckiem, stan zdrowia).

Pośród badanych, 21 osób ponownie zarejestrowało się w PUP, z czego siedem osób w terminie do trzech miesięcy od wykreślenia z rejestru bezrobotnych. Analiza ich dokumentacji wykazała, że przy kolejnej rejestracji, trzem osobom zmieniono profil pomocy z III na II z uwagi na uregulowanie sytuacji rodzinnej i większą dyspozycyjność, a jedna znalazła zatrudnienie przed dokonaniem profilowania.

Nie stwierdzono przypadku odmowy przez Urząd zmiany profilu na wniosek bezrobotnego.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 502-557)

Dyrektor PUP wyjaśnił, że z uwagi na problemy związane z pozyskaniem danych z systemu Syriusz (a Urząd nie prowadził innego rejestru) trudno jest określić, czy w kontrolowanym okresie wystąpiły przypadki odmowy przez PUP zmiany profilu na wniosek osoby bezrobotnej.

(Dowód: akta kontroli str. 963-973)

9. Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora PUP, profilowanie pomocy dla osób bezrobotnych pozwala doradcy klienta na lepsze zdiagnozowanie ich sytuacji zawodowej i pozyskanie wiedzy, jakie wsparcie powinno być skierowane do osoby bezrobotnej, aby skutecznie ją zaktywizować. Tym niemniej, proponowane przez Dyrektora PUP zmiany w zakresie profilowania dotyczyły:

- poszerzenia katalogu pytań w kwestionariuszu i większego ich uszczegółowienia;

W początkowym okresie po wprowadzeniu tego narzędzia osoby bezrobotne miały trudności ze zrozumieniem niektórych pytań umieszczonych w formularzu i prawidłowymi odpowiedziami na nie. Nadal problemem jest brak możliwości dokonania wielokrotnego wyboru przy odpowiedzi na niektóre z pytań⁴⁹;

⁴⁹ np. „Co jest Pan/Pani w stanie zrobić w celu zwiększenia swoich szans na podjęcie pracy?”, „Co poza uzyskaniem dochodu skłania Pana/Panią do podjęcia pracy?”, „Co jest głównym powodem Pan/Pani rejestracji w urzędzie pracy?”

- braku zamkniętego katalogu form pomocy powiązanego z danym profilem;
Doradca klienta powinien każdorazowo indywidualnie określać jaki zakres pomocy powinien być zastosowany, aby był skuteczny. Ponadto, ustawowy katalog form pomocy w danym profilu wyeliminował niektórych bezrobotnych – np. w III profilu - z usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, które powinny być usługami obligatoryjnymi dla każdego bezrobotnego. Osoby zakwalifikowane do III profilu, jako najbardziej oddalone od rynku pracy, w większości przypadków wymagają specjalistycznej pomocy doradczej i psychologicznej.
- fakultatywności sporządzania indywidualnego planu działania dla każdego bezrobotnego;
Opcja IPD nie powinna być obligatoryjną, lecz indywidualną decyzją doradcy klienta skonsultowaną z osobą bezrobotną. Od chwili zastosowania tego obowiązku często dochodziło do absurdalnych sytuacji, w szczególności wśród osób bezrobotnych z ustalonym I profilem pomocy, które pomimo niezwłocznego sporządzenia IPD, nie zrealizowały żadnego z zaplanowanych działań, gdyż wcześniej udało się je zaktywizować lub same znalazły sobie pracę.
- większej dowolności zmiany profilu osoby bezrobotnej;
Możliwość zmiany profilu osobie bezrobotnej powinna być indywidualną decyzją doradcy klienta lub osoby bezrobotnej, ponieważ – jak wskazuje praktyka - żaden przepis prawny nie jest w stanie przewidzieć wszystkich przypadków mogących stanowić podstawę do zmiany profilu. Problem ten zauważyło również samo Ministerstwo po pewnym czasie od wprowadzenia przepisów sugerując w wyjaśnieniach, iż PUP powinien indywidualnie podchodzić do zmiany profilu pomocy osoby bezrobotnej.

(Dowód: akta kontroli str. 948-960)

10. W badanym okresie PUP opracował łącznie 13.309 indywidualnych planów działania (IPD), w tym: 3.477 w 2014 r.; 3.622 w 2015 r.; 3.496 w 2016 r. i 2.714 w 2017 r. Na koniec każdego roku⁵⁰, liczba realizowanych IPD wynosiła odpowiednio: 2.391, 2.201, 1.780 i 1.574.

(Dowód: akta kontroli str. 131-201)

W badanej próbie dokumentacji 80 bezrobotnych, zgodnie z art. 34a ust. 1 i 2 ustawy o promocji zatrudnienia, dla wszystkich osób ustalone zostały IPD.

Spośród 80 zbadanych IPD, 78 zostało ustalonych przed upływem terminu 60 dni od dnia określenia profilu pomocy⁵¹. Spośród elementów określonych w art. 34a ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia, wszystkie analizowane IPD zawierały:

- działania możliwe do zastosowania przez PUP w ramach pomocy określonej w ustawie,
- działania planowane do samodzielnej realizacji przez bezrobotnego lub poszukującego pracy w celu poszukiwania pracy,
- formy, planowaną liczbę i terminy kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem urzędu pracy,
- termin i warunki zakończenia realizacji indywidualnego planu działania.

Ustalając działania w ramach wszystkich badanych IPD, PUP indywidualizował potrzeby bezrobotnych poprzez dopasowywanie form pomocy do ich potrzeb, kwalifikacji i kompetencji, uwzględnianie form wsparcia, którymi bezrobotni byli zainteresowani oraz uwzględnianie zgłaszanych przez bezrobotnych informacji o niezdolności do pracy oraz przedkładanych orzeczeń o niepełnosprawności. Dane dotyczące kwalifikacji, uprawnień zawodowych i doświadczenia zawodowego

⁵⁰ Wg sprawozdań MPiPS-01.

⁵¹ Zgodnie z art. 34a ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia.

bezrobotnych wpisywane były, na podstawie przedstawionych przez bezrobotnych dokumentów, do systemu teleinformatycznego Syriusz. Dane te oraz uzyskane przez doradców klienta podczas profilowania informacje, dotyczące sposobu aktywizacji i form pomocy, którymi zainteresowany był bezrobotny, uwzględniane były podczas ustalania działań w IPD.

Podczas profilowania lub w trakcie realizacji IPD, PUP na bieżąco reagował na zainteresowanie bezrobotnych z formami wsparcia. I tak, w przypadku trzech badanych bezrobotnych, w związku z koniecznością wsparcia instrumentami rynku pracy (bonem stażowym i bonem na zasiedlenie), podczas profilowania PUP skorygował profil pomocy z I na II. Ponadto, w sytuacji zainteresowania bezrobotnych innymi formami pomocy, niż przewidziane w opracowanym dla nich IPD (stażem), w 3 przypadkach bezrobotni wnioskowali w trakcie realizacji IPD, o zmianę profilu na umożliwiającą im skorzystanie z formy wsparcia.

W większości (60) wszystkich zbadanych 80 IPD (poza 15 przypadkami realizacji bonu stażowego oraz 4 osób korzystających z urlopu macierzyńskiego⁵², w okresie ich realizacji, zgodnie z § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie profilowania, PUP kontaktował się z bezrobotnym, co najmniej raz na 60 dni, w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych dla bezrobotnego. W jednym przypadku – przerwa w kontakcie wyniosła 74 dni.

Kontakt ten był realizowany głównie w formie wizyt bezrobotnych w PUP, tylko w jednym przypadku odnotowano przeprowadzoną rozmowę telefoniczną, a w przypadku osób realizujących bon na zasiedlenie prowadzono korespondencję mailową w sprawie zwrotu bonu oraz przedłożenia dokumentacji potwierdzającej zatrudnienie. Wizyty w PUP i spotkania z doradcą klienta potwierdzone były podpisami bezrobotnych w kartach rejestracyjnych.

Przedmiotem rozmów pracownika PUP z bezrobotnym, w zależności od ustalonego dla niego profilu pomocy i działań do realizacji w ramach IPD, w szczególności było:

- rozpoznanie oczekiwań, przeprowadzenie rozmów doradczych i udzielanie porad (indywidualnych i grupowych),
- udzielanie informacji o aktualnych ofertach pracy, analiza ofert znajdujących się w dyspozycji PUP,
- pomoc w sporządzaniu dokumentów aplikacyjnych i wniosków o udzielenie danej formy wsparcia przez PUP oraz przyjęcie składanych dokumentów,
- przedstawianie propozycji pracy oraz kierowanie do potencjalnych pracodawców, monitorowanie wyników rozmów z potencjalnymi pracodawcami, do których skierowany był bezrobotny oraz działań bezrobotnego związanych z samodzielnym poszukiwaniem pracy
- informowanie o formach wsparcia udzielanych przez PUP,
- analiza aktualnej sytuacji zawodowej bezrobotnego, w tym barier utrudniających poszukiwanie pracy/ podjęcie zatrudnienia.

(Dowód: akta kontroli str. 347-470)

Wszystkie zbadane IPD realizowane były przez okres zgodny z określonym dla danego profilu pomocy⁵³.

W 10 przypadkach, pomimo upływu okresu realizacji IPD, bezrobotni nie podjęli pracy, w tym 4 z I profilem i 6 z III. Wszystkim tym osobom PUP ustalił ponownie profil pomocy, zmieniając go w 5 przypadkach, w tym w trzech z I na II oraz po jednym z I na III i z II na III, a na ich podstawie określił nowy IPD. W sytuacji zmiany profilu opracowane nowe IPD różniły się od poprzednich, w ramach II profilu ujęto w nowe działania uwzględniające formy wsparcia, zaś zmiana profilu na III

⁵² Zgodnie z wytycznymi MPiPS w takiej sytuacji datę następnej wizyty ustalano za rok.

⁵³ Zgodnie § 7 rozporządzenia w sprawie profilowania, pomoc przewidziana w ramach profilu pomocy jest realizowana przez PUP na podstawie przygotowanego z bezrobotnym indywidualnego planu działania, w okresie nie dłuższym niż: 180 dni dla profilu pomocy I, 540 dni dla profilu pomocy II, 720 dni dla profilu pomocy III.

uzasadniona była koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem, w tym korzystaniem z urlopu macierzyńskiego. W kolejnych IPD dla bezrobotnych z III profilem pomocy, z uwagi na ich brak dyspozycyjności (stan zdrowia, opieka nad dziećmi), planowano głównie tylko wizyty u doradcy klienta w celu monitorowania sytuacji zatrudnieniowej oraz działania do samodzielnej realizacji (uregulowanie sytuacji rodzinnej i osobistej oraz poszukiwanie pracy na terenie miejsca zamieszkania), a w dwóch przypadkach dodatkowo udzielenie indywidualnej porady zawodowej w celu rozwiązanie problemu powrotu lub wejścia na rynek pracy.

W 69 przypadkach przerwano realizację IPD w związku z utratą statusu bezrobotnego, z czego w 42 przypadkach z powodu podjęcia zatrudnienia w związku z prowadzoną przez PUP aktywizacją w ramach IPD.

W pozostałych 27 przypadkach, powodami przerwania działań IPD w związku z utratą statusu bezrobotnego były:

- podjęcie zatrudnienia/ rozpoczęcie działalności gospodarczej nie związane z działaniami aktywizacyjnymi PUP (18 przypadków),
- uzyskanie renty/świadczenia przedemerytalnego (4 przypadki),
- niestawiennictwo w PUP w wyznaczonym terminie (3 przypadki),
- wyrejestrowanie na wniosek bezrobotnego (2 przypadki).

(Dowód: akta kontroli str. 347-470)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza dokumentacji 80 bezrobotnych z I, II i III profilem wykazała, że:

- a) IPD przygotowywane w badanym okresie przez PUP dla osób bezrobotnych nie zawierały wymaganych art. 34a ust. 2 pkt 4 ustawy o promocji zatrudnienia adnotacji o formach, planowanej liczbie i terminach kontaktów z doradcą klienta lub innym pracownikiem Urzędu.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, Urząd nie zamieszczał tych zapisów ponieważ z uwagi na bardzo różną liczbę kontaktów, przeważnie większą niż zakłada przepis rozporządzenia, wymóg wpisywania do IPD planowanej liczby kontaktów pozostawałby fikcyjnym zapisem wpisywanym tylko z uwagi na wymóg ustawowy. Ponadto wpisywanie liczby i terminów kontaktów w IPD powoduje, iż osoba bezrobotna przeważnie kieruje się zapisami w IPD i każdy dodatkowy termin lub wezwanie ze strony doradcy klienta traktuje jako niezrozumiałe i nie zgodne z przyjętym planem.

NIK nie może podzielić takiego stanowiska, bowiem przepis jednoznacznie wskazuje elementy, które winny zostać ujęte w IPD.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 963-973)

- b) w dwóch przypadkach PUP opracował IPD po upływie 73 i 78 dni od daty określenia profilu, tj. po upływie terminu określonego w art. 34a ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, w jednym przypadku zwłoka spowodowana była zwolnieniem lekarskim bezrobotnego, a w drugim „*doradca klienta bez uzasadnionej przyczyny przekroczył przyjęty w ustawie termin*”.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 963-973)

- c) PUP nie we wszystkich przypadkach realizował określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie profilowania obowiązków kontaktowania się co najmniej raz na 60 dni z bezrobotnym.

Kontrola wykazała, że w przypadku 16 osób, w tym żadnej z 15 skierowanych na staż w ramach bonu stażowego Urząd nie utrzymywał kontaktu w okresie odbywania stażu, tj. ok. 6 m-cy⁵⁴. W przypadku jednej

⁵⁴ Od momentu przyjęcia na staż do dnia rozliczenia bonu.

osoby, która później skorzystała z dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, przerwa pomiędzy wizytami wyniosła 74 dni.

Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, powodem braku kontaktu z osobami na stażu było przyjęte założenie, iż podjęte działania doprowadziły do zaktywizowania osoby bezrobotnej, tym bardziej, że osoba ta po zakończonym stażu miała zapewnione zatrudnienie u danego pracodawcy wynegocjowane przez Urząd. Ponadto, zdaniem Dyrektora, bezzasadne jest kontaktowanie się z nią tylko dla utrzymywania samego kontaktu, natomiast jeśli w trakcie kontaktu doradca klienta miałby np. zaproponować osobie bezrobotnej inną pracę lub formę wsparcia, to z punktu widzenia efektywnego wydatkowania środków publicznych byłoby to działanie szkodliwe i bezzasadne.

NIK zauważa jednak, że oprócz naruszenia normy określonej w powyższym przepisie, postępowanie takie było niezgodne z wytycznymi MPiPS z dnia 6 maja 2015 r., w których (str. 24) wprost wskazano, że utrzymanie stałego kontaktu urzędu pracy z bezrobotnym, na każdym etapie współpracy, czyli również w okresie skierowania na staż jest celowe i w pełni zasadne.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 963-973)

- d) we wszystkich badanych 15 przypadkach pomocy udzielonej w formie bonu stażowego, PUP nie realizował określonego w § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia w sprawie profilowania obowiązku kontaktowania się z pracodawcą co najmniej raz na 60 dni w celu monitorowania sytuacji i postępów w realizacji działań przewidzianych dla bezrobotnego.

Dyrektor PUP wyjaśnił, że wprowadzie Urząd pozostawał w kontakcie z pracodawcą w różnych terminach (nie zawsze raz na 60 dni), a kontakt ten, prowadzony przez pośredników pracy pełniących funkcję doradcy klienta instytucjonalnego, realizowany był głównie w formie telefonicznej lub elektronicznej i dotyczył różnych spraw, w tym bonów stażowych, to jednak podejmowane kontakty nie były spowodowane koniecznością spełnienia obowiązku kontaktowania się z realizatorem pomocy dla bezrobotnego, jak również nie wszystkie ustalenia i tematy podejmowane w ramach jednego kontaktu pośrednicy pracy dokumentowali w systemie Syriusz.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 963-973)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą opóźnienia w opracowaniu aktualnie obowiązującego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy⁵⁵. Dokument ten został zatwierdzony przez Radę Miasta Skierniewice i Radę Powiatu Skierniewickiego w lutym 2015 r., w sytuacji gdy poprzednio obowiązujący Program⁵⁶ obejmował lata 2007-2013. Z wyjaśnień Dyrektora PUP wynika, że wszczęta przez Urząd w 2014 r. procedura opracowania programu została wstrzymana z uwagi na opóźnienie w opracowaniu przez Ministerstwo wytycznych do realizacji projektów finansowanych środkami EFS w perspektywie na lata 2014-2020 oraz obszarów wsparcia, jakie mogą być finansowane w składanych projektach. Po przedstawieniu przez Ministerstwo w grudniu 2014 r. projektu wytycznych obowiązujących od 2015 r., Urząd wznowił procedurę opracowania programu i na początku 2015 roku został on zatwierdzony przez Radę Miasta Skierniewice i Radę Powiatu Skierniewickiego.

(Dowód: akta kontroli str. 20-29, 948-960)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

⁵⁵ Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2015-2020.

⁵⁶ Powiatowy Program Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2007-2013.

2. Prawidłowość udzielania wsparcia bezrobotnym w ramach działań określonych w indywidualnych planach działania

1. W badanej próbie dokumentacji 80 bezrobotnych wszystkie formy aktywizacyjne zastosowane w stosunku do tych osób były zgodne z ustalonym dla nich profilem pomocy⁵⁷. Wobec poddanych analizie bezrobotnych, w trakcie badanych rejestracji zastosowano:

- bon na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 r.ż. (15 przypadków),
- bon stażowy dla bezrobotnego do 30 r.ż. (15 przypadków),
- dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej (10 przypadków),
- propozycje pracy (10 przypadków),
- staż (4 osoby, w tym 2 w ramach PO WER),
- refundacja kosztów doposażenia stanowiska pracy (1 przypadek).
- porady indywidualne lub grupowe (w 13 przypadkach).

Formy pomocy planowane w IPD dla bezrobotnych z III profilem, z uwagi na ich brak dyspozycyjności, dotyczyły głównie wizyt u doradcy klienta w celu monitorowania sytuacji zatrudnieniowej oraz działań do samodzielnej realizacji (uregulowanie sytuacji rodzinnej i osobistej, poszukiwanie pracy na terenie miejsca zamieszkania). Ponadto, w dwóch przypadkach zaplanowano dodatkowo udzielenie indywidualnej porady zawodowej w celu rozwiązanie problemu powrotu lub wejścia na rynek pracy, a dla sześciu bezrobotnych ujęto udział w Programie Aktywizacja i Integracja (PAI), w sytuacji gdy w badanym okresie PUP nie realizował takiego programu. Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, Urząd w każdym roku planował realizację PAI i występował z propozycją realizacji tego programu do wszystkich ośrodków pomocy społecznej. Stąd doradcy klienta otrzymywali informację, iż powinni w opracowywanych IPD ujmować możliwość realizacji tej formy wsparcia dla osób bezrobotnych z ustalonym III profilem.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470, 963-973)

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora PUP, zapisy ustawy o promocji zatrudnienia ograniczają w sposób zasadniczy możliwość zindywidualizowanego podejścia do osób bezrobotnych. W momencie sporządzania IPD dla osoby bezrobotnej doradca klienta ma narzucony katalog form pomocy jaki może zastosować, a w przypadku osoby z III profilem katalog ten jest bardzo ograniczony, zwłaszcza w sytuacji braku realizacji PAI, programów specjalnych oraz braku spółdzielni socjalnych. Stąd w badanych przypadkach IPD praktycznie różnią się tylko niewielkimi zapisami. Niemniej, w celu skutecznej aktywizacji bezrobotnych z III profilem, w uzasadnionych przypadkach Urząd podejmował decyzje o objęciu takich osób usługą poradnictwa zawodowego - w kontrolowanym okresie taką usługą zostały objęte 22 osoby z III profilem. Zdaniem Dyrektora PUP, wsparcia doradcy zawodowego wymagają praktycznie wszystkie osoby bezrobotne z ustalonym III profilem (są to przeważnie osoby długotrwale bezrobotne, wymagające specjalistycznej pomocy doradczej i psychologicznej).

Ponadto, Dyrektor PUP potwierdził, wynikające z uwarunkowań prawnych, niewielkie różnice pomiędzy ujmowanymi w IPD propozycjami działań dla osób z I i III profilem, choć III profil wymaga szczególnego wsparcia (w I profilu poszerzony katalog form wsparcia można realizować praktycznie tylko dla osób do 30 roku życia, a pozostałe formy są bardzo ograniczone podobnie jak w III profilu).

Wskazał, że doradcy klienta po zapoznaniu się z sytuacją osoby bezrobotnej z III profilem często wskazywali na konieczność objęcia ich np. szkoleniami (oczywiście sporządzając IPD dla takiej osoby nie mogli ująć takiej formy wsparcia). Doradca

⁵⁷ zgodnie z art. 33 ust. 2c ustawy o promocji zatrudnienia.

klienta oczywiście może zmienić profil pomocy na II i zastosować uzasadnioną w jego opinii formę wsparcia, jednak znowu przepisy ograniczają i zawężają możliwości zmiany profilu, ponieważ musi nastąpić jakaś zasadnicza zmiana w sytuacji osoby bezrobotnej, która uzasadniłaby takie działanie.

(Dowód: akta kontroli str. 963-973)

2. Analiza prawidłowości stosowania trzech wybranych form aktywizacji (bon stażowy, bon na zasiedlenie oraz dotacja na podjęcie działalności gospodarczej) wykazała, że realizowane były zgodnie z obowiązującymi przepisami⁵⁷ i uregulowaniami wewnętrznymi. Każdorazowo PUP badał spełnienie przesłanek podmiotowych i przedmiotowych, przestrzegał również przepisów dotyczących obowiązkowych warunków umów, długości okresu zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej podczas aktywizacji oraz po jej ukończeniu, długości przyznania dofinansowania i innych warunków wymaganych w przepisach dotyczących poszczególnych form aktywizacji. Zbadana dokumentacja zawierała wszystkie elementy wymagane przepisami dotyczącymi poszczególnych form aktywizacji, tj. odpowiednie wnioski bezrobotnych (a w przypadku bonu stażowego – dodatkowo wnioski pracodawców) o udzielenie danej formy wsparcia, wymagane oświadczenia bezrobotnych i pracodawców, umowy między PUP a bezrobotnymi oraz między PUP a pracodawcami, a także zaświadczenia o podjęciu zatrudnienia (w przypadku bonu na zasiedlenie), programy staży, wymagane listy obecności bezrobotnych korzystających z danej formy wsparcia, zaświadczenia o pomocy de minimis przyznanej pracodawcy.

Kontrola wykazała jednak, że w 11 z 15 badanych przypadków, wnioski o przyznanie bonu zasiedleniowego składane były w terminie od 0 do 3 dni od daty rejestracji i/lub spotkania z doradcą klienta, a umowy z bezrobotnymi PUP zawierał w terminie od 0 do 31 dni od daty złożenia wniosku (średnio 8,7 dni).

Ponadto, wg danych zawartych w raportach ZUS, w trakcie rejestracji w PUP jako osoba bezrobotna i w trakcie korzystania z bonu na zasiedlenie jedna z osób posiadała ubezpieczenie świadczące o zatrudnieniu w ramach umowy zlecenia. Na dzień rejestracji ustalenie tego faktu nie było możliwe, bowiem usługę umożliwiającą pobieranie danych z ZUS wprowadzono w maju 2015 r. W trakcie kontroli Urząd wszczął postępowanie wyjaśniające w tej sprawie.

W przypadku dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, jeden z beneficjentów, po rozwiązaniu za porozumieniem stron umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, po rozpoczęciu działalności kontynuował współpracę z tym pracodawcą.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

W związku ze stwierdzonymi przypadkami rejestrowania się osób bezrobotnych prawdopodobnie tylko w celu skorzystania z form aktywizacji, zdaniem Dyrektora PUP, zasadnym byłoby wprowadzenie w przepisach o promocji zatrudnienia zmian w zakresie stosowania różnych form aktywizacji, w tym:

- wprowadzenie okresu karencji (np. 3 miesięcy) od dnia rejestracji w możliwości skorzystania z niektórych form aktywizacji, zwłaszcza w sytuacji gdy osoba bezrobotna sama zwalnia się z pracy i od razu rejestruje w Urzędzie w celu skorzystania z formy wsparcia,

⁵⁷ W przypadku bonu stażowego – art. 66l oraz odpowiednio art. 53 ust. 1 i ust. 4-8 oraz art. 61a ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia (dla bezrobotnych do 30 roku życia); bonu na zasiedlenie – art. 66n ustawy o promocji zatrudnienia (dla bezrobotnych do 30 roku życia); dotacji na podjęcie działalności gospodarczej – art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia oraz w obowiązujących w kontrolowanym okresie rozporządzeniach MPiPS z 23 kwietnia 2012 r. i 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

- wprowadzenie sankcji dla osób bezrobotnych (np. zakazu korzystania przez określony okres z różnych form aktywizacji) w przypadku rezygnacji bez uzasadnionej przyczyny z podjętych przez Urząd działań aktywizacyjnych, a po ponownej rejestracji złożenia wniosku o kolejną formę aktywizacji,
- wprowadzenie ograniczeń w możliwości korzystania przez osoby bezrobotne z tych samych form wsparcia w danym roku kalendarzowym⁵⁸,
- wydłużenie – po skorzystaniu z dotacji - obowiązkowego okresu prowadzenia działalności gospodarczej z 12 do 24 miesięcy,
- wydłużenie z 3 do 6 miesięcy po zakończeniu danej formy aktywizacji okresu, w którym osoba bezrobotna musi podjąć zatrudnienie, aby mogłaby być zaliczona do efektywności zatrudnieniowej i kosztowej,
- rezygnacja z zakazu⁵⁹ podejmowania zatrudnienia lub innych aktywności zawodowych w okresie pierwszych 12 miesięcy trwania umowy o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, jeśli nie kolidowałyby – z uwagi na rodzaj i charakter - z efektywnym prowadzeniem tej działalności.

(Dowód: akta kontroli str. 498-501, 947)

3. Funkcjonujące w Urzędzie procedury realizacji poszczególnych form pomocy oferowanych bezrobotnym opracowane zostały tylko dla: wybranych usług i instrumentów rynku pracy. Objęto nimi wszystkie formy pomocy oferowane w projektach współfinansowanych ze środków EFS oraz część form pomocy finansowanych środkami Funduszu Pracy. W szczególności zasady takie opracowano dla:

- dotacji dla osób bezrobotnych na otwarcie działalności gospodarczej,
- refundacji pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej,
- refundacji kosztów opieki nad dzieckiem,
- organizacji szkoleń, finansowania kosztów egzaminu i uzyskania licencji,
- finansowania kosztów studiów podyplomowych,
- zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania osobom korzystającym z usług i instrumentów rynku pracy,
- wyboru instytucji szkoleniowej do przeprowadzenia szkoleń dla osób bezrobotnych o wartości nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30.000 EURO.

(Dowód: akta kontroli str. 558-559, 948-960)

Dla pozostałych form pomocy dla osób bezrobotnych Urząd nie wprowadził dodatkowych zasad i procedur. Jak wyjaśnił Dyrektor PUP, było to spowodowane m.in. dokładnym ich unormowaniem w obowiązujących przepisach (np. staże, prace interwencyjne, roboty publiczne) oraz – w przypadku nowych form aktywizacji wprowadzonych nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy – w wydanych w maju 2014 r. wytycznych MPiPS.

Ponadto, w przypadku staży, w celu wyeliminowania rozpatrywania wniosków przez jednego pracownika, Dyrektor powoływał Komisję ds. rozpatrywania wniosków, w skład której wchodziłi wybrani pracownicy posiadający wiedzę o pracodawcach i sytuacji osób bezrobotnych.

(Dowód: akta kontroli str. 948-960)

⁵⁸ Wcześniej funkcjonował przepis, że osoba bezrobotna może skorzystać z możliwości sfinansowania jej szkolenia tylko raz w roku kalendarzowym.

⁵⁹ Wynikającego z treści § 6 ust. 3 pkt 3 obowiązujących w kontrolowanym okresie rozporządzeń MPiPS w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

W ramach prowadzonej kontroli zarządczej⁶¹ Dyrektor PUP zatwierdzał plany pracy poszczególnych komórek organizacyjnych na kolejne lata badanego okresu, wyznaczając m.in. zakładane zadania do realizacji i mierniki ilościowe. Realizację planu, w tym stopień wykonania mierników monitorowano w okresach kwartalnych oraz w sprawozdaniach rocznych.

(Dowód: akta kontroli str. 63-64, 619-628)

4. We wszystkich badanych 10 umowach o przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, sposobem zabezpieczenia prawidłowego wykorzystania tych środków, było poręczenie dwóch osób fizycznych, stanowiące jedną z form zabezpieczenia przewidzianych w § 10 obowiązujących w kontrolowanym okresie rozporządzeń MPiPS w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

Umowy dotyczące pozostałych, objętych badaną próbą, form aktywizacji zawierały zapisy zobowiązujące bezrobotnych do prawidłowej realizacji ich warunków⁶² oraz określały zasady zwrotu przyznanych środków w ramach udzielonej formy aktywizacji w przypadku niewypełnienia warunków umowy.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

5. PUP wykorzystywał swoje uprawnienia w zakresie nadzoru nad prawidłowym przebiegiem umów, a wprowadzone w umowach zapisy zobowiązujące osobę bezrobotną objętą daną formą wsparcia do spełniania warunków w niej określonych w celu prawidłowej realizacji i prawidłowego rozliczenia, umożliwiały PUP bieżący nadzór nad przebiegiem realizacji umowy.

Analiza dokumentacji osób bezrobotnych, którym udzielono jednej z badanych form aktywizacji⁶³ wykazała, że sprawowany nadzór dokumentowano m.in. w postaci zamieszczanych w dokumentacji osób bezrobotnych:

- umów potwierdzających zatrudnienie bezrobotnego wraz z dokumentacją potwierdzającą odprowadzanie składek do ZUS (przy bonie na zasiedlenie);
- miesięcznych list obecności stażystów, sprawozdań z przebiegu stażu, umów potwierdzających zatrudnienie skierowanego bezrobotnego po odbyciu stażu na czas, do którego organizator stażu był zobowiązany umową oraz przypadku zgłaszanych problemów, dokumentacji pokontrolnej w zakresie prawidłowości wykonywania zawartej umowy przez organizatora stażu (przy bonie stażowym⁶⁴);
- potwierdzenia weryfikacji przez PUP wydatkowania przyznanych środków⁶⁵ oraz zachowania określonych w umowie terminów rozpoczęcia działalności i okresu jej utrzymania⁶⁶, a także protokołów z przeprowadzonych wizyt monitorujących w miejscu prowadzenia działalności gospodarczej (dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

⁶¹ Procedury i zasady funkcjonowania kontroli zarządczej oraz zasady i tryb określające zarządzanie ryzykiem wprowadzono w Urzędzie odpowiednio Zarządzeniami Dyrektora PUP nr 27/11 i 28/11 z dnia 30 grudnia 2011 r., z dniem 1.01.2012 r.

⁶² W celu prawidłowego rozliczenia umowy, bezrobotny objęty formą wsparcia zobowiązany był m.in. do dostarczenia we wskazanym terminie określonej dokumentacji związanej z korzystaniem z formy aktywizacji oraz z podjęciem zatrudnienia.

⁶³ Dotyczy: bonu na zasiedlenie, bonu stażowego oraz dotacji na podjęcie działalności gospodarczej.

⁶⁴ Przy bonie stażowym nadzór obejmował prawidłową realizację umowy zarówno przez skierowanego bezrobotnego, jak i przez pracodawcę-organizatora stażu.

⁶⁵ Na podstawie przedstawianych faktur i rachunków.

⁶⁶ Bezrobotny który uzyskał tę formę wsparcia zobowiązany był do złożenia po upływie okresu aktywizacji zaświadczeń z Urzędu Skarbowego i ZUS potwierdzających prowadzenie działalności gospodarczej.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Poprzez zawarcie w regulaminach przyznawania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej z Funduszu Pracy⁶⁷ dodatkowych wymogów dla bezrobotnych do otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, zaostreżających warunki wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i odpowiednich rozporządzeń MPiPS⁶⁸) Urząd ograniczył osobom bezrobotnym dostęp do tej formy aktywizacji. Dodatkowe wymogi dotyczyły w szczególności:
 - kryteriów rozpatrywania wniosków - oprócz wymogów określonych w rozporządzeniach, komisja uwzględniała również: ocenę rentowności przedsięwzięcia, realność i szansę zaistnienia przedsięwzięcia na rynku, charakterystykę planowanej działalności wraz z uzasadnieniem jej wyboru oraz wykształcenie, uprawnienia, doświadczenie i kwalifikacje zawodowe wnioskodawcy, powiązane z planowanym przedsięwzięciem,
 - kryteriów premiowania wniosków - regulamin zakładał premiowanie wniosków, w których:
 - zakłada się podjęcie działalności o charakterze produkcyjnym,
 - wnioskodawca proponuje formę zabezpieczenia, jaką jest poręczenie osób trzecich lub blokada rachunku bankowego,
 - które złożone zostały przez osoby należące do grup priorytetowych⁶⁹ (w latach 2013-2015),
 - zakłada się prowadzenie działalności gospodarczej na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego (od 2017 r.),
 - obowiązku rozpoczęcia działalności w terminie 30 dni od dnia zawarcia z PUP umowy dotacji,
 - ograniczenia katalogu wydatków możliwych do sfinansowania środkami z dotacji poprzez wprowadzenie nieprzewidzianych ww. przepisami limitów: 20% wnioskowanej kwoty dofinansowania na zakup materiałów do dalszej odsprzedaży (w tym zapasów do jednorazowego zużycia) oraz 10% na zakup usług i materiałów reklamowych.

Jak wynika z wyjaśnień Dyrektora PUP, wprowadzając dodatkowe warunki przyznania dotacji, kierował się on przede wszystkim wynikającą z ustawy o finansach publicznych⁷⁰ koniecznością wydatkowania środków publicznych w sposób celowy i oszczędny oraz z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów i optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Istniejące przepisy nie przewidują dokładniejszego badania sytuacji osoby bezrobotnej i jej przygotowania dla prowadzenia działalności gospodarczej, a opracowane regulaminy miały zatem na celu uniknięcia ewidentnych nadużyć i służyć prawidłowemu wydatkowaniu środków publicznych.

Ponadto, jak wyjaśnił Dyrektor PUP, zgodnie z treścią obowiązujących w badanym okresie rozporządzeń MPiPS w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności

⁶⁷ Wprowadzonych Zarządzeniami Dyrektora PUP z lat 2014 – 2018 w sprawie powołania komisji ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, wymiaru dopuszczalnej pomocy oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków.

⁶⁸ Rozporządzenia MPiPS z dnia 23 kwietnia 2012 r. i z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej.

⁶⁹ M.in. bezrobotnych do 30 r.ż., bezrobotnych powyżej 50 r.ż., bezrobotnych niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż. lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.

⁷⁰ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077).

gospodarczej⁷¹, Urząd ma obowiązek w przypadku odmowy przyznania dotacji podać przyczynę. Obecne warunki zawarte w rozporządzeniu, które musi spełnić bezrobotny, aby jego wniosek był rozpatrzony pozytywnie są w ocenie Dyrektora PUP tylko warunkami formalnymi i wszystkie osoby, które decydują się na złożenie wniosku je spełniają. W przypadku, gdy w każdym roku była zawsze większa liczba wniosków niż możliwości sfinansowania tej formy wsparcia powoduje to problem z podaniem przyczyny odmowy, zwłaszcza w sytuacji gdy na szkoleniach prowadzonych przez Ministerstwo wielokrotnie wskazywano, iż brak środków finansowych nie powinien być wskazywany jako powód odmowy.

Dyrektor wskazał też, że przy kolejnych nowelizacjach rozporządzenia wskazywał w trakcie prowadzonych przez Ministerstwo konsultacji na potrzebę wprowadzenia zapisów, które umożliwiłyby stosowanie dodatkowych kryteriów oceny wniosków osób bezrobotnych w celu wyeliminowania oczywistych nadużyć i ryzyka niepowodzenia planowanej działalności.

(Dowód: akta kontroli str. 558-559, 974-980)

Zauważając istniejącą niekonsekwencję pomiędzy obowiązkami ogólnymi wynikającymi z ustawy o finansach publicznych a ustawą o promocji zatrudnienia, NIK nie znajduje jednak podstaw do rozszerzenia katalogu przesłanek uprawniających do przyznania dofinansowania podjęcia działalności gospodarczej, poza wynikające z ustawy i przepisów wykonawczych. Zgodnie z treścią ww. rozporządzeń, wniosek o dofinansowanie może być przez starostę uwzględniony w przypadku, gdy bezrobotny spełnia łącznie warunki wskazane w treści tych rozporządzeń oraz złożył kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek, a starosta dysponuje środkami na jego sfinansowanie. Warunki, które należy spełnić nie stanowią katalogu otwartego.

Dodatkowe wymogi do otrzymania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, zaostrzające warunki wynikające z ustawy o promocji zatrudnienia i przepisów wykonawczych, przez co z nimi niezgodne, w ocenie NIK, są nieuprawnione z uwagi na brak w przepisach delegacji dla dyrektora PUP do ich wprowadzania.

2. Braku udokumentowania przez PUP realizacji zaleceń wydanych po wizycie sprawdzającej faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej oraz zgodność dokonanych zakupów ze specyfikacją.

W wyniku wizyty sprawdzającej, przeprowadzonej po rozliczeniu przez bezrobotnego udzielonej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, PUP stwierdził, że strona internetowa, której utworzenie było kosztem kwalifikowalnym w dotacji była niekompletna i zalecił usunięcie nieprawidłowości do 25 października 2017 r. Zgodnie z deklaracją beneficjenta dotacji z 24 października 2017 r. strona została uruchomiona, niemniej w badanej dokumentacji brak było dokumentów potwierdzających dokonanie przez pracownika PUP weryfikacji tej informacji (brak śladu rewizyjnego z przeprowadzonych czynności sprawdzających PUP).

Kontrola NIK wykazała jednak, że wprowadzicie w dniu 18 kwietnia 2018 r. strona istniała, ale poza stroną startową, nie została uzupełniona treścią. Powyższe, w ocenie NIK, świadczy o niewypełnieniu zaleceń PUP.

Jak wyjaśnił kierownik CAZ, w trakcie kontroli Urząd potwierdził, że strona internetowa spełniała funkcję reklamy, natomiast braki stwierdzone w trakcie kontroli NIK wynikały z awarii zgłoszonej przez dotacjobiorcę.

Braki te zostały uzupełnione do 7 maja 2018 r., tj. w trakcie kontroli NIK.

(Dowód: akta kontroli str. 471-497, 974-980)

⁷¹ § 7 ust. 3 rozporządzenia z dnia 23 kwietnia 2012 r. i § 7 ust. 4 rozporządzenia z dnia 14 lipca 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Skuteczność wybranych form pomocy bezrobotnym

1. Spośród 80 badanych, w 42 przypadkach zastosowane przez PUP wobec bezrobotnych działania aktywizacyjne skutkowały podjęciem przez nich zatrudnienia lub działalności gospodarczej, w tym:

- trzy (z 20 badanych) osób z ustalonym pierwotnie I profilem pomocy (po zmianie profilu na II), odpowiednio po jednej osobie w wyniku:
 - skierowania do pracy,
 - stażu POWER w ramach Projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie skierniewickim i mieście Skierniewice (I)”,
 - refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy,
- 39 (z 40 badanych) osób z ustalonym II profilem pomocy w wyniku:
 - przyznania bonu na zasiedlenie (15 osób),
 - podjęcia pracy po odbyciu stażu (14 osób⁷²),
 - przyznania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej (10 osób).

W badanej próbie bezrobotnych z III profilem, żadna z osób nie podjęła zatrudnienia lub rozpoczęła działalności w wyniku działań aktywizacyjnych zleconych przez PUP.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

2. Analiza trwałości zatrudnienia poddanych form aktywizacji udzielonych w wybranej próbie osób bezrobotnych wykazała, że na dzień badania⁷³:

- spośród 15 osób, które skorzystały z bonu na zasiedlenie, wszystkie podjęły zatrudnienie, z czego 11 osób pozostawało w zatrudnieniu ponad rok (z czego 4 osoby od 3 lat do 4,6 roku⁷⁴), a trzy osoby do roku (4-8 m-cy), w tym w przypadku dwóch, okres aktywizacji nie zakończył się. Ponadto, jedna z osób pracowała przez 2 tygodnie (nie przedłużyła umowy o pracę z powodu trudnej sytuacji rodzinnej), a w związku z niewystawieniem przez pracodawcę żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie, na wniosek Urzędu i po przeprowadzonym postępowaniu administracyjnym, zwróciła kwotę bonu. Osoba ta znalazła pracę we własnym zakresie i nie rejestrowała się więcej w PUP.
- spośród 15 osób, które skorzystały z bonu stażowego 14 osób podjęło zatrudnienie, z czego dwie we własnym zakresie; 8 osób pozostawało w zatrudnieniu ponad rok (w tym 4 do dnia kontroli), a 6 osób do roku⁷⁵, m.in. w wyniku wypowiedzenia umowy o pracę po odbyciu stażu; Pracodawca nie zatrudnił jednej z osób z uwagi jej na stan zdrowia;
- spośród 10 osób, które otrzymały dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej, wszystkie podmioty były aktywne w CEIDG i prowadziły działalność gospodarczą: siedem ponad rok, a trzy do roku⁷⁶,
- 3 osoby, które skorzystały z aktywizacji w wyniku zmiany profilu z I na II, podjęły zatrudnienie i pozostawały w nim od 142 dni do 898 dni⁷⁷.

Spośród 80 badanych, 21 osób ponownie zarejestrowało się w PUP (w tym 9 osób po skorzystaniu z bonu stażowego)⁷⁸.

⁷² Jedna z osób nie została zatrudniona ze względów zdrowotnych, po czym znalazła zatrudnienie we własnym zakresie.

⁷³ 20.04.2018 r.

⁷⁴ Tj. 37-44 m-ce (do 1311 dni).

⁷⁵ Od 57 do 1.156 dni (38 m-cy).

⁷⁶ Od 133 dni (4 m-ce) do 1.229 dni (3,5 roku)

⁷⁷ Tj. zatrudnienie podjęte w wyniku refundacji kosztów doposażenia stanowiska pracy trwało 142 dni, w wyniku skierowania do pracy – 623 dni, a po stażu PO WER – do dnia badania (898 dni).

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

3. Bezrobotni, którzy podjęli zatrudnienie bądź rozpoczęli działalność gospodarczą w wyniku działań aktywizacyjnych zastosowanych przez PUP, pozostawali w rejestrze od 3 do 309 dni po ustaleniu profilu pomocy. Przed datą ustalenia profilu pomocy osoby te były zarejestrowane w PUP, jako bezrobotne, do 397 dni, z czego 34 osoby zarejestrowane po zmianie ustawy o promocji zatrudnienia do 98 dni.

(Dowód: akta kontroli str. 347-356, 361-470)

4. Spośród udzielonych w badanym okresie przez PUP form aktywizacji (łącznie 3.191 pozycji), najliczniej stosowanymi były: staże (55,4%), prace interwencyjne (8%) i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej (6,6%). I tak, bezrobotnych skierowano na 1.769 staży, 255 osób podjęło prace interwencyjne oraz udzielono 177 dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Spośród innych, niż podstawowe form aktywizacji⁷⁸, Urząd udzielił w tym okresie: 84 bonów szkoleniowych, 42 bonów stażowych oraz 41 bonów na zasiedlenie.

(Dowód: akta kontroli str. 257-262)

5. W badanym okresie Urząd monitorował poziom wskaźników efektywności zatrudnieniowej⁷⁹ i kosztowej⁸⁰ stosowanych form aktywizacji.

Z ich analizy wynika, że we wszystkich latach, spośród podstawowych form aktywizacji, najefektywniejszymi były dotacje na działalność gospodarczą⁸¹, prace interwencyjne⁸² oraz staże⁸³. W latach 2014-2017 spośród łącznej liczby 145 beneficjentów dotacji, 178 uczestników prac interwencyjnych i 1.405 stażystów, zatrudnienie znalazło odpowiednio 95,2%, 96,6% oraz 90,1%. Najmniej efektywne były natomiast szkolenia - spośród 1.460 przeszkolonych w latach 2014-2017, zatrudnienie znalazło zaledwie 273 (18,7%), a wydatki poniesione na ten cel wyniosły łącznie 1.425,4 tys. zł. Najwyższy wskaźnik efektywności kosztowej za cały badany okres (28.537,80 zł)⁸⁴, posiadała refundacja kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Jednocześnie, spośród 174 osób, które skorzystały z tej formy, zatrudnienie znalazło 119 (68,4%).

W odniesieniu do pozostałych niż podstawowe form aktywizacji zawodowej bezrobotnych PUP stosował wskaźniki (mierniki) efektywności zgodne z określonymi w opracowaniach i wytycznych Ministerstwa Pracy. Najefektywniejszymi, oprócz wcześniej wspomnianych dotacji na działalność gospodarczą, był bon na zasiedlenie⁸⁵. W latach 2014-2017 spośród łącznej liczby 29 beneficjentów bonu na zasiedlenie zatrudnienie znalazło 93,1%. Najmniej efektywne były natomiast bony szkoleniowe - spośród 28 beneficjentów takiego bonu, przeszkolonych w latach 2014-2017, zatrudnienie znalazło zaledwie 12 (42,7%), a wydatki poniesione na ten cel wyniosły łącznie 300 tys. zł. Z tego tytułu Urząd zaprzestał ich realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 560-575)

⁷⁷ Po siedem w terminie: do trzech miesięcy, od 3 m-cy do roku oraz od roku do 2 lat od wykreślenia z rejestru bezrobotnych

⁷⁸ Wprowadzonych ustawą o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia.

⁷⁹ Wyliczane automatycznie przez system Syriusz, w sposób określony w objaśnieniach MPiPS do załącznika nr 6 do sprawozdania MPiPS – 01.

⁸⁰ Wyliczane jako iloraz wydatków poniesionych na poszczególne formy aktywizacji i liczby osób, które po zakończeniu udziału w danej formie znalazły pracę.

⁸¹ Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla dotacji wynosił odpowiednio: 100% w 2014 r., 85,3% w 2015 r., 100% w 2016 r. i 96,8% w 2017 r.

⁸² Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla prac interwencyjnych wynosił odpowiednio: 75% w 2014 r., 126,3% w 2015 r. (skierowania w 2014 r. zostały rozliczone w 2015 r.), 94,3% w 2016 r. i 95,9% w 2017 r.

⁸³ Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla staży wynosił odpowiednio: 86,9% w 2014 r., 98,6% w 2015 r., 88,1% w 2016 r. i 86,5% w 2017 r.

⁸⁴ Wskaźnik efektywności kosztowej tej formy aktywizacji wynosił odpowiednio: 19.325 zł w 2014 r., 68.423,50 zł w 2015 r., 31.069,20 zł w 2016 r. i 17.959,40 zł w 2017 r.

⁸⁵ Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej bonu na zasiedlenie wynosił odpowiednio: 90% w 2015 r., 100% w 2016 r. i 92,9% w 2017 r. (bony udzielone w 2014 r. zostały rozliczone w 2015 r.).

Wg danych z systemu Syriusz, w okresie od 2014 r. do dnia badania⁸⁶, z więcej niż jednej formy aktywizacji skorzystało 352 (14,3%) spośród 2.466 bezrobotnych objętych formami wsparcia⁸⁷. 2.114 bezrobotnych (85,7%) skorzystało tylko z jednej formy aktywizacji. Spośród 4 osób, które w badanym okresie skorzystały z 4, 5 i 6 form wsparcia, dwie na dzień badania pozostawały w zatrudnieniu, a dwie pozostałe odpowiednio w trakcie robót publicznych i skierowana do prac publicznych.

Pracodawcy, którzy najwięcej razy organizowali staże przyjęli w latach 2014-2017 na staż do 49 bezrobotnych. Organizatorami staży były m.in. urzędy administracji rządowej i samorządowej w Łodzi i Skierniewicach oraz Wojewódzki Szpital Zespolony w Skierniewicach. Jak wyjaśnił Kierownik CAZ, przed podjęciem decyzji o organizacji stażu, PUP analizował efektywność zatrudnieniową u tych pracodawców. Bezrobotnych na stażu najczęściej zatrudniano na stanowiskach, na które było największe, w badanym okresie, zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy, tj.: sprzedawców, pracowników obsługi biurowej, kasjerów.

Spośród stosowanych w badanym okresie przez PUP form aktywizacji, najbardziej skutecznymi były: dotacje na podjęcie działalności gospodarczej i boni na zasiedlenie. Spośród bezrobotnych, którzy skorzystali z tych form od 2013 r. i podjęli zatrudnienie, do dnia kontroli nie powróciło do rejestru bezrobotnych odpowiednio: 93,6% w przypadku beneficjentów dotacji i 78% korzystających z bonu na zasiedlenie. Formami najmniej skutecznymi były roboty publiczne - spośród uczestników robót publicznych, do rejestru PUP powróciło 70%.

(Dowód: akta kontroli str. 332-346)

6. Prowadzony przez Urząd systematyczny monitoring efektywności zatrudnieniowej i kosztowej dotyczył wszystkich realizowanych form aktywizacji zawodowej bezrobotnych, również wprowadzonych nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i obejmował m.in.:

- kwartalne analizy raportów udostępnianych przez ZUS, umożliwiających pozyskanie danych o zatrudnieniu za 18 miesięcy wstecz, wymaganych dla dokonania oceny efektywności działań aktywizacyjnych i koniecznej sprawozdawczości;
- sukcesywne badanie przez pracowników merytorycznych PUP kończących się umów, w tym dokumentowanie realizacji przez pracodawców obowiązku zatrudnienia skierowanych bezrobotnych lub - w przypadku form wsparcia skierowanych bezpośrednio do osób bezrobotnych – potwierdzanie od osoby bezrobotnej faktu podjęcia zatrudnienia lub kontynuowania działalności gospodarczej;
- kwartalne analizy i badania wskaźników efektywności wykorzystywane przy sporządzaniu planu działań Urzędu i ocen z jego realizacji.

(Dowód: akta kontroli str. 963-973)

7. Zgromadzone informacje dotyczące efektywności kosztowej i zatrudnieniowej⁸⁸ udzielonych form aktywizacji Urząd wykorzystywał dla potrzeb sporządzenia corocznego planu działań w ramach tzw. kontroli zarządczej, a także planowania form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w następnych latach i szkoleń.

⁸⁶ Do dnia 13 marca 2018 r..

⁸⁷ W tym: 310 z dwóch form, 38 z trzech, 2 z czterech i po jednym z pięciu i sześciu form aktywizacji.

⁸⁸ Np. załącznik nr 1 do sprawozdania MPIPS - 02 „Efektywność programów na rzecz promocji zatrudnienia” oraz załącznik nr 6 do sprawozdania MPIPS - 01 „Aktywne programy rynku pracy”, coroczne raporty „Efektywność podstawowych form aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej w latach 2014 - 2016”, wnioski z „Analizy instrumentów i usług rynku pracy pod kątem uzyskiwania najwyższej efektywności zatrudnieniowej i kosztowej” przeprowadzonej w 2014 r. na zlecenie Urzędu przez firmę zewnętrzną, własnych opracowań cyklicznych w zakresie analizy efektywności i skuteczności szkoleń stosowanych wobec bezrobotnych, a także prowadzonych kwartalnych analiz wskaźników efektywności w ramach tzw. kontroli zarządczej.

Z przeprowadzanych w latach 2014 – 2016 przez Urząd analiz⁹¹ wynika, że najwięcej osób zainteresowanych szkoleniami to osoby z przedziału 25-34 lata, które stanowiły odpowiednio 42%, 39% i 43% łącznej liczby osób przeszkolonych. W roku 2014 najmniejsze zainteresowanie wystąpiło u osób w wieku powyżej 45 roku życia (ok. 15% ogółu przeszkolonych), a w latach 2015-2016 u osób w wieku 35-44 (ok. 10-11%).

(Dowód: akta kontroli str. 78, 576-617, 948-960)

8. W latach objętych kontrolą PUP otrzymywał z MPiPS przewidziane w art. 108 ust. 1i ustawy o promocji zatrudnienia środki na finansowanie kosztów nagród dla pracowników, z czego: 92,8 tys. zł w 2014 r., 104,9 tys. zł w 2015 r., 110,3 tys. zł w 2016 r. i 127,5 tys. zł w 2017 r. Dodatkowo, w 2015 r. Minister Pracy i Polityki Społecznej przyznał⁹² Urzędowi nagrodę specjalną w wysokości 57,7 tys. zł.

Ich otrzymanie poprzedzone było każdorazowo pismami MPiPS z wyliczeniem kwoty należnej dla poszczególnych urzędów na podstawie otrzymanych sprawozdań, a wypłata następowała w oparciu o składany za pośrednictwem Marszałka Województwa łódzkiego Prezydenta Miasta Skierniewice o wypłatę środków w wysokości wskazanej przez Ministra. Przyznanie ww. nagród następowało m.in. w związku ze spełnieniem co najmniej dwóch warunków określonych w art. 109 ust. 7j ww. ustawy, w tym w związku z osiągnięciem w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku wskaźników:

- zatrudnienia na stanowiskach, o których mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-4 ustawy;
- wskaźnika liczby osób bezrobotnych przypadających na 1 pracownika zatrudnionego na stanowisku o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-4 ustawy;
- efektywności kosztowej zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej na poziomie wyższym, a efektywności kosztowej (za lata 2013-2015) na poziomie niższym, niż średnia efektywność zatrudnieniowa i kosztowa uzyskana we wszystkich PUP⁹³.

Osiągnięte przez Urząd wskaźniki zatrudnienia wynosiły: 36,4% za 2013 r., 53,49% za 2014 r. i 47,62% za 2015 r. i były odpowiednio o 3,6; 12,8 i 3,71 punktu procentowego wyższe od wskaźników krajowych. Za 2016 r. wskaźnika nie podano. Wskaźniki liczby bezrobotnych przypadających na jednego pracownika zatrudnionego na stanowisku o którym mowa w art. 91 ust. 1 pkt 1-4 ustawy wynosiły: 229 osób za 2013 r., 129,43 osoby za 2014 r., 133,8 osoby za 2015 r. i 107,15 osoby za 2016 r. i były odpowiednio o 32,7%, 44,5%, 28% i 30,2% niższe od wskaźnika krajowego.

Wskaźniki efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej wyniosły: 71,9% za 2013 r., 87,8% za 2014 r., 83,23% za 2015 r. oraz 81,92% za 2016 r. i były odpowiednio o 5,7; 11,55; 7,34 i 3,18 punktu procentowego wyższe od wskaźnika krajowego. Natomiast uzyskane wskaźniki efektywności kosztowej tych form aktywizacji wynosiły: 10.582,85 zł za 2013 r., 9.737,28 zł za 2014 r., 11.990,21 zł za 2015 r. oraz 11.807,75 zł za 2016 r. i stanowiły odpowiednio: 81,4%, 87,1%, 92,3% i 104,6% wskaźnika krajowego.

Urząd wypłacił otrzymane środki w całości, a z realizacji wydatków poniesionych z FP, w tym w odniesieniu do ww. nagród, przekazywał sprawozdania do MPiPS.

(Dowód: akta kontroli str. 634-687)

⁹¹ Analiza skuteczności i efektywności szkoleń organizowanych w 2014, 2015 i 2016 r. przez Powiatowy Urząd Pracy w Skierniewicach.

⁹² Decyzja DF-VII.4021.5.2.2015.MŚ z dnia 22 października 2015 r. wydana na podstawie art. 109 ust. 7k ustawy o promocji zatrudnienia oraz § 5 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 lipca 2014 r. w sprawie trybu przyznawania samorządom powiatów środków Funduszu Pracy na finansowanie nagród specjalnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od nagród specjalnych (Dz. U. poz. 963).

⁹³ Oprócz osiągnięcia wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w wielkości niższej niż wskaźnik krajowy, za 2016 r. PUP osiągnął niższy od krajowego wskaźnik liczby osób bezrobotnych przypadających na jednego pracownika pełniącego funkcję doradcy klienta, o którym mowa w art. 91 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁹⁴, wnosi o:

1. Dostosowanie wewnętrznych zasad udzielania dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej do obowiązujących przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i przepisów wykonawczych.
2. Terminowe opracowywanie indywidualnych planów działania.
3. Uzupełnienie przygotowywanych dla osób bezrobotnych indywidualnych planów działania o adnotacje o formach, planowanej liczbie i terminach kontaktów z doradcą klienta
4. Przestrzeganie wymaganych terminów kontaktów z osobami bezrobotnymi, stażystami i organizatorami staży.
5. Rzetelne dokumentowanie realizacji zaleceń pokontrolnych wydanych przez PUP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, dnia 25 maja 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi

Kontroler
Agnieszka Tomalska
Główny specjalista k.p.

podpis

Dyrektor
Przemysław Szewczyk

Grażyna Tuziłowicz-Gnitecka
wicedyrektor

⁹⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 524.